

Johann Benedict Carpzov

De Gigantibus Dissertatio Jo. Benedicti Carpzovi[i] : Pro Loco In Facultate Philosophica Obtinendo A.D. XIII. Kal. Novemb. MDCLX. Solenniter Habenda.

Lipsiae: Bauerus, 1660

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn788764829>

Druck Freier Zugang

A-W
A-G
A-99
A-78
A-W

84.

52 b. 5.

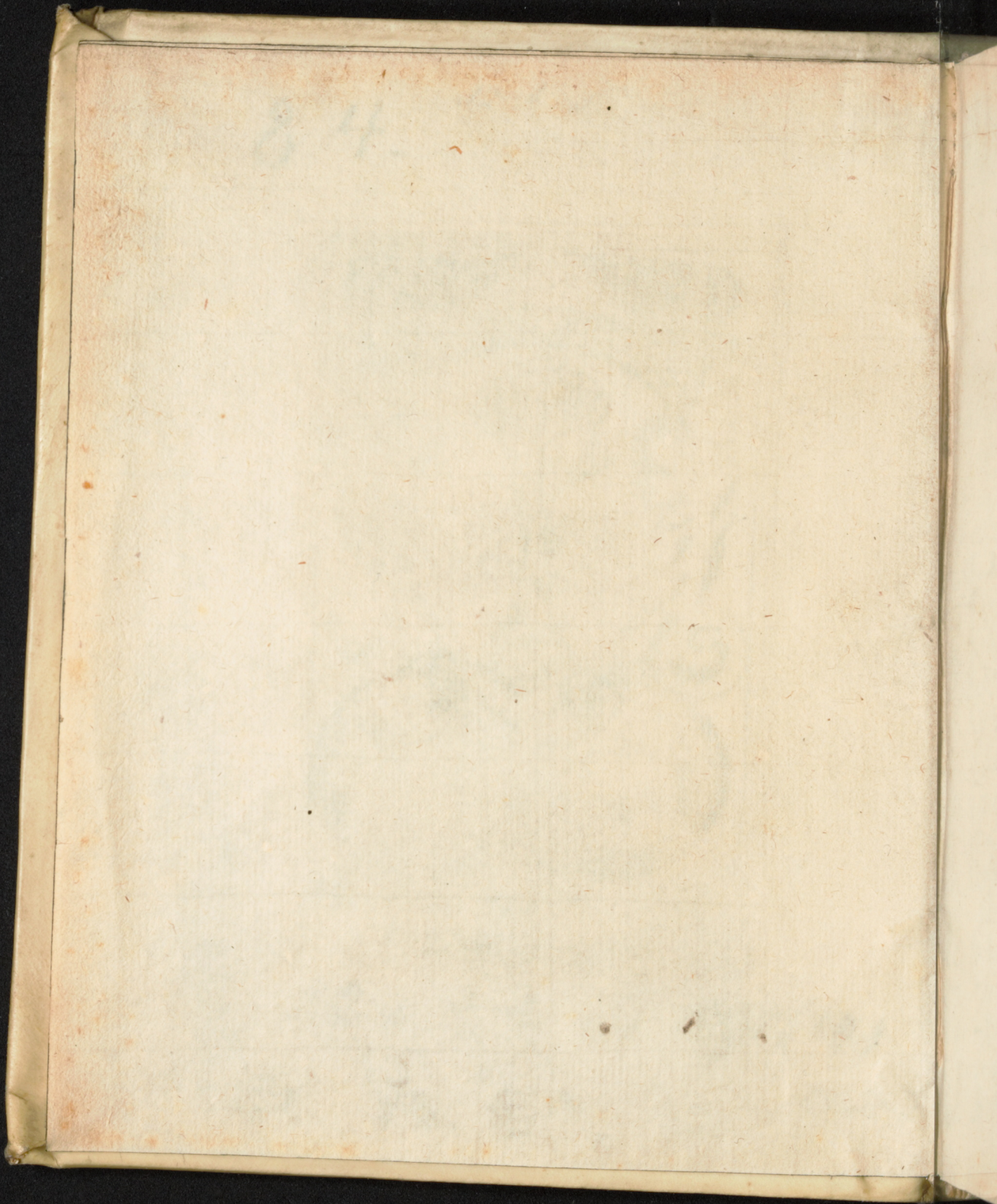
192p
A-C
A-E
A-B
Pr. 109
44 p
A-L
B-E
A-K
A-S
A-M
A-C
A-B
A-M
A-S
A-S
A-S
A-C
A-C
A-C
A-G
A
40 p
43 p
29 p
14 p
30 p
30 p
41 p
Pr. 7
52 p
60 p

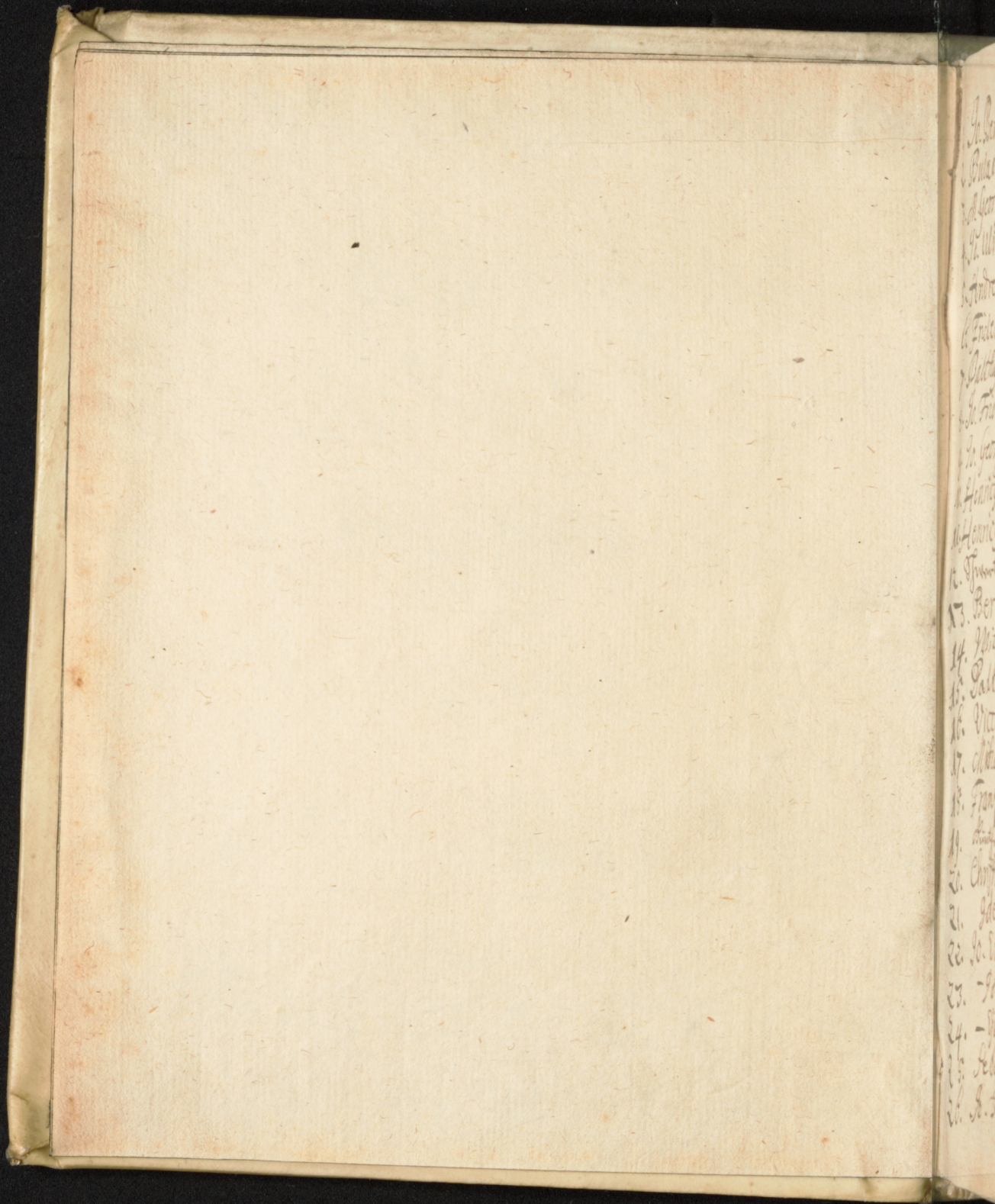

A-B
A-C
A-D
A-E
A-F
A-G
A-H
A-I
A-K
A-L
A-M
A-N
A-O
A-P
A-Q
A-R
A-S
A-T
A-U
A-V
A-W
A-X
A-Y
A-Z

Fa 1092 (84.)

<16.7h.>

In den
1. Buch
2. Buch
3. Buch
4. Buch
5. Buch
6. Buch
7. Buch
8. Buch
9. Buch
10. Buch
11. Buch
12. Buch
13. Buch
14. Buch
15. Buch
16. Buch
17. Buch
18. Buch
19. Buch
20. Buch
21. Buch
22. Buch
23. Buch
24. Buch
25. Buch
26. Buch
27. Buch
28. Buch
29. Buch
30. Buch

1. Jo. Bened. Carpovii Patris, Vindiciae Doctrinae de Sacramento.
2. Bulaei (prolv.) Ulenchius Errorum Papisticorum de Sacram. Noie et Des.
3. M. Georo Lesnam (prolv.) de Sionis praenit. ex Joels potissimum.
4. Jo. Ulricq. Chayer (prolv.) de Imagine Dei Homini primario concreata.
5. Andreac Kuhn (prolv.) de Universalis gratia.
6. Fridericus Holzmann (prolv.) de Symbolo Apostolico contra Calixthum.
7. Balthasar Fridericy Salgmann (prolv.) de Processione Spiritus S.
8. Jo. Fridericy Heilbrunnensis de Tractu Patris ad Filium. p. Jo. 11. 44.
9. Jo. Georo Dorschauer ad Ep. Juda v. 5.
10. Henricq. Schmid (prolv.) de Cathedra Petri.
11. Henricq. Philippus Heruart de Raptu Pauli. & sic.
12. Juvencius Prof. Hulfemanno de Peccato in genere et in sp. de originali.
13. Bernard Schmid de Lingua Hebraea.
14. Witelz prof. Meisner de Vita Salomonis curriculum.
15. Balthasar Boebelig de Phrasi N. Testamenti.
16. Victor de Urin et Thummim. 15. b. f. d. d. Chemnitz.
17. Michael Erdmann de Judaem.
18. Francisc. Spide Amelasio ad Rom. VI. 2.
19. Christian Chemnitz de Tentatione Sensus et in existentia Dei.
20. Idem de Fide Demonum.
21. Jo. Ernest Gerhard de modo legitimo propagandi fidem.
22. Idem de Salute Infantum ante baptismu decedentium.
23. Idem de Sponsitate ad Nov. Test. Syriacum.
24. Sebastiani Niemanni Fides Pontificia non Fides.
25. Jo. Bissung de Via adventu frustra a Judaeis adhuc expectato.
- 26.

27. Jo. Triffling de Judaico Anno Paschali. Exod. XII, 3. p.
28. —. Idem de Angelo Federis.
29. —. Idem de Pontificum Ebraeorum Vestitu Sacro.
30. Jo. Bened. Carpovig de Arca Federis.
31. —. Idem de Quaestione: Quosum Arca perrenerit.
32. —. Idem ad nummos Cornutum Moyses exhibentes.
33. —. Idem ad Majemon. Hilch. VII. N. XVI.
34. —. Idem de Gigantibus.
35. —. Idem de Crethi et Pletti.
36. —. Eundem versio Hilchot Thaanith Majemon.
37. Jo. Andreas Bosig ad 2 Thimoth. II, 22.
38. Christianus Korthold de Origine Philosoph. Barbaricae.
39. Jo. Faber Argent. de Causa, Lectati.
40. Jo. Pappi Quaest. et Resp. de Ecclesia Catholica.
41. Jacobus Froeseisen de Haeresibus et Haereticis.
42. Jo. Georg. Dorschauer de Unione Hypostatice Ca. II, 9.
43. Balthasar Raithij Specimen Collegii Biblici ex Obadi.
44. Jo. Wüstachig de Punctis Hebraeorum vocalibus.
45. Jo. Winkelmannig de Messia nostro Jesu Jer. xxiii. 3-8.
46. Jacobi Leonoldii Praefide Fræreienis Saeculi Pastori Dm.
47. Wilhelmi Lyseni Christus Patiens Gal. 4. xiii.
48. Jo. Conradi Durii Judaei Inexcusabiles.
49. Jo. Schmiel de Resurrectione Christi et ortu.
50. Wilhelmus Lysenus de Eadem.
51. Elia Schadaei Theses de Spiritu S.

In
M. Jo. Philippo Porrio
Past. et. Heiler. v. g.

34.

בשׁ הקבׁרה
DE

GIGANTIBUS

DISSERTATIO

JO. BENEDICTI CARPZOVI

PRO LOCO

IN FACULTATE PHILOSOPHICA OBTINENDO

A.D. XIII. KAL. NOVEMB. cIs Isc LX.

SOLENNITER HABENDA.

LIPSIAE

LITERIS JO. BAUERI.

3
37
4
5
4

1770
DA
GIGANTIBUS
DISSERTATIO
IO. BENEDICTI CARNOVI
PRO DOCTOR
IN FACULTATE PHILOSOPHICAE
AD AMPLISSIMAM
S. MARII MAGNIFICENTIAE

THEOLO
CHRIS
MA
DOCTO
LIPSI

THEOLOGO, CELEBERRIMO ET DE ECCLESIA
CHRISTI AC STUDIOSA JUVENTUTE
MERITISSIMO.

MARTINO GEIERO.

DOCTORI ET PROFESS. IN ACAD.
LIPSIENSI ORDINARIO AD DIVI
THOMÆ PASTORI VIGI-
LANTISSIMO.

DOMINO ET ADFINI LOCO PATRIS
HABENDO.

JO. BENEDICTUS CARPZOV
ISTAM DISSERTATIONEM MEQUE
UNA CONSECRO.

ETSI ENIM. DIU. ANCEPS. HÆREBAM.
LICERETNE. TAM. SPLENDIDUM. NOMEN.
OBSCURIS. SCHEDIS. PRÆSCRIBERE. AU-
SUS. SUM. TAMEN. UT. MEAM. TIBI. OBE-
DIENTIAM. TESTARER. QUI. LONGE.
ALIA. AGITANTEM. ANIMO. HANC.
STUDIORUM. INIRE. RATIO-
NEM. JUSSISTI.

ITAQUE.

VIR. VENERANDE.

OBSEQUENTISSIMI. FILII. LEVE. MU-
NUSCULUM. NE. DESPICIAS.

DEUS. TE. SERVET.

כש הקבר

DE

GIGANTIBUS

EXERCITATIO.

CAP. I.

An dentur Gigantes? Dubitatum a Svetonio. Ossa belluarum pro humanis saepe ostentata. Palatia Giganteis ossibus ornata. Templum Muhammedanorum Damasci. Multa Gigantum ossa Constantinopoli inventa, & ab Anastasio Imp. asservata. Seneca Gigantes negans impugnatur. Autores qui Gigantum historiam texuerunt recensentur, Uti & Nomina Gigantum Hebraica ex Jalcouth. Boulduci sententia de Nephilimis ridetur. Dari re vera Gigantes, affirmatur.

Considerabimus aliqua de Gigantibus, eorumque Ortu & natura, quantum praescripta & Temporis & chartarum brevitatis permittet. Quanquam enim fabulosum forte videtur hoc Gigantum nomen, certum est tamen, inde ab omni aeo homines imensa mole celebres, & magna praereliquis Corporum proceritate insignes cum ante, tum post diluuium extitisse, ut merito subeat mirari, quo animo illos negare ausi sint nonnulli, quos inter Svetonius in Octavio*, qui praerandiam Gigantum ossa, quibus Praetorium excoluit Augustus, immanium belluarum, ferarumque membra vocat reprehensus ob id in Notis a Casaubono†. Sane nec ipsi negamus, saepe belluarum ossa pro humanis ostentata; id tamen ad omnia extendere, & nulla ejusmodi magnorum hominum Monumenta reperiri, propterea inferre, auidax nimis esset facinus, atque ipsi contrarium rationi, cum olim hodieque tot ejusmodi conspiciamus ossa, quae Gigantum esse, negari prorsus non poterit, docente in primis Th. Bartholino V. CL. in Historiis Anatomicis*, aliquot in homine tantum reperiri ossa hac forma nulli convenientia caeterorum animalium. Nec inusitatum fuit, splendida Palatia ejusmodi Gigantum ossibus ornare, quale de Muhammedanorum Templo Damasci

A

Damasci

†p. 56 Edit.
Lemp.

Damasci conspicuo R. Benjamin Tudelenſis † refert, cui par non eſſe ædificium in toto orbe ſcribit, quodq; olim Benhadadi palatium fuiſſe dicatur: **וְשֵׁם** *Et ibi, inquit, תלוי בתוך הארמון, צלע אחת מענק אחר ארכו ט' זרתות ורחבו ב' זרתות והוא היה מלך ענק מן הקדמונים ושמו המלך אבכמו שכך מצאו חקוק על אבן אחת על קברו ובה כתוב שמלך בכל העולם:*

in Palatio medio Gigantis alicujus costa quadam dependet, qua longitudine Spithamas novem, latitudine duas æquat. Is fuit Rex Gigantens, unus ex antiquissimis illis, cujus nomen Abcamas: nam ita sculptum erat in quodam sepulchrali lapide, ubi addebatur,

*Voce un-per totum orbem regnaſſe. Ita Suidas * autor eſt, magnam offium Gigantum multitudinem, cum ædes S. Menæ Constantinopoli repurgaretur, in ampla quadam foſſa repertam eſſe. Quæ Anaſtaſius Imperator conſpicatus, in Palatio, ut rem admirabilem repoſuerit. Sed condonari illud Tranquillo poſſet, ſi de illis Auguſti, quæ dicebantur gigantum oſſa, intellexit, (quis enim de re incerta certum quid affirmaret?) non item de aliis, nec omnibus fortaſſe Gigantibus bellum intulit. At vero Seneca † vix excuſandus, dum Epiſtola quadam ex Stoicorum mente: In rerum, inquit, natura quædam ſunt, quædam non ſunt; & hæc autem quæ non ſunt, rerum natura complectitur, tanquam Centauri, Gigantes, & quicquid aliud falſa cogitatione formatum habere aliquam imaginem cœpit, quamvis non habeat ſubſtantiam. Quæ Senecæ Verba ſi de Poëtarum fabulis dicerentur, quarum in ſequenti Capite aliquas attingemus, nil poſuiſſet verius dici; ſed dum in genere omnem Gigantibus ſubſtantiam adimit, vim ſenſibus infert. Idem negare alii ex recentioribus contenderunt, indigni proſecto, quorum heic compareant nomina. Poſſemus innumera Gigantæ ſaturæ hominum exempla recensere, & facta illorum varia atq; vix credibilia, quæ magno numero accumulanti Autores, fide digni, teſtes oculati, omniq; majores exceptione, niſi tot illorum verba tranſcribendo Lectori nauſeam, nobis moleſtiam crearem. Sufficiat igitur, nominari ſaltem, qui, dum hæc ſcriberemus, ad

manus

† lib. 5. Ep.
59, p. 144.

EXERCITATIO

manus fuerunt, Augustinum*, Plinium†, C. Julium Solinum**, & qui ad eum animadversiones scripsit, Georgium Draudium ††, Baptistam Campofulgosum✕, Thom. Fazzellum‡, Hieronymum Cardanum‡, Hier. Magium*, Philipp. Camerarium✕, Sim. Majolum✎, Jo. Bisselium†, Carol. Stengelium*. Aug. Torniellum††, Mart. Delrionem**, ut alios, qui passim Gigantum meminerunt, omittam. Sed & ex instituto de Gigantibus, horumq; reliquiis, atque de hominibus, qui prodigiosis viribus ad Gigantum naturam proxime accedunt, integrum librum scripsit Jo. Cassanio Spiræ impressum Anno superioris seculi LXXXVII. non quidem hæcenus visum nobis. Quod eo minus dolemus, quo clarius sacrarum literarum Monumenta cum ante tum postdiluvianorum exempla gigantum exhibent, quos septem vocant nominibus, quæ a R. Simeone had-Darschan collecta exponuntur, & hæc audire fortassis operæ aliquod pretium erit. Sic ergo ille in Commentario Bibliorum ex antiquis Hebræorum libris compilato, cui Jalkuth* nomen dedit, quasi per am Rabbincam dicas:

שבעה שמות נקראו להם אמים רפאים גבורים
 ומזומים ענקים עווים נפילים . אמים שכל מ
 שרואה אותם אמתו נופלת עליו . רפאים שכל
 מי שראתה אותם היה לבו רפה כשעורה .
 גבורים ר אבנא בר כהנא בשם ר יוחנן אמר
 מוח קוליתו של אחר מהם היתה נמרד יב אמר .
 ומזומים אר יוחי בר חנינא מנדמטין מגיסמי
 מלחמה . ענקים רבנן ור אחא רבנן אמרו
 שהיו מרכיבם על גבי ענקים ר אחא
 אמר שהיו עונקים גלגל חמה ואומרים הורד
 לנו גשמים . עווים שצדו את העולם ושהוצרו
 מן העולם ושגרמו לעולם שיצור כזה עיה
 ערה ערה אשימנה אר אלעזר ברבי שמעון שהיו
 בקיאין בעפרות כנחשים בגלילא צוחין לחויא
 עווים . נפילים שהפילו את העולם ושנפלו

3
 * lib. 15. de Civ. Dei c. 9. & c. 23. adde ad eum Lud. Viv.
 † lib. 7. Nat. Hist. c. 16.
 ** cap. 3. memorab. p. 188
 †† pag. 243.
 ✕ lib. 1. Ex-empl. c. 6.
 ‡ dec. 1. de reb. Sicul. 1. c. 6. & dec. 2. l. 1. c. 1.
 ✎ lib. 11. de subtilit. fol. 356. seq.
 ✘ lib. 1. Miscell. c. 4.
 ✎ Cent. 1. hor. succ. c. 82.
 ✎ Colloq. Can. 11.
 † Decat. 1. III. ruin. p. 297. seqq.
 * part. 4. Thef. Bibl. 1. c. 4.
 †† Tom. 1. Annal. a. m. 987. n. 18. seqq.
 ** lib. 2. Disq. mag. q. 15 p. 165.
 † fol. 12. col. 4.

A z

37
 4
 4
 5

מִן הַעֲוִלִים וְשִׂמְלֵתוֹ אֵת הָעֲוִלִים נִפְלִיִם בְּזוֹרֵת

Septem, inquit, nominibus insigniuntur Gigantes in Scriptura, dum scilicet vocantur Emim, Rephaim, Gibborim, Samsumin, Anakim, Avim, Nephilim. EMIM propterea, quod in omnem, qui eos saltem adspiciebat, Terror, & formido descendit. REPHAIM, quod cor illius, quicumque hos intuebatur, debile, & remissum fiebat, instar cere. GIBBORIM a fortitudine: Ait enim

* Hebraice

מְגִיטִי

i. e. מִגִּטִּי

R. Abba bar Cahanna nomine R. Juchanan, os medullare unius ex illis mensura duodecim ulnarum fuisse. SAMSUMMIM dictos ait R. Jochaibar Chanina, quod perturbarent Proceres * Belli. ANAKIM, cuius aliam rationem afferunt Rabbanam, aliam R. Acha. Rabbanan dicunt, sic dictos, quod nimium multiplicarint torques alteri alterum imponendo: R. Acha vero, quod collaris in modum cinxerint Solem, ac dixerint: Demittat super nos pluviam. AVIM, quod vastarint Mundum, & ipsi quoque ex hoc Mundo sint vastati, & quod Mundi desolationis causa fuerint, secundum illud quod scriptum

* Ezech. 21. v.

27.

est, *: Perversam, perversam, perversam ponam. R. Elieser filius R. Simeonis ait, exercitatos eos in terra fuisse instar Serpentum, quidpe in Galilea Serpentem עִוְיָא Iuvia vocant. NEPHILIM, quod cadere fecerint Mundum, vel quod ceciderint ex Mundo, vel impleverint mundum נִפְלִיִם Abortivis propter fornicationes,

* Sect. 16. fol

30. col. 1.

† Mans. Ado-

nai, part. 1.

Maf. Bresch.

c. 23 fol. 18.

col. 2.

quas exercuerunt, &c. Haec tenus Concionatoris verba, quibus cum conferantur Bereschith rabba*, R. Elieser Ascensif, † alii. Etsi vero in hac nominum expositione omnia nec probare possumus, nec debemus; non erit tamen, ut de re ipsa acturum hæ sibi Etymologia vindicent, ne forte in his Grammaticorum minutiis jam occupato, postea cum ad περυσιαλογίαν deventum fuerit, de chartarum queri angustia necesse sit. Adeat, quisquis velit, R. Salomonis Jarchii, Aben Esra, Davidis Kimchii, Levi ben Gerschon, aliorumque Interpretum Sententias, & suo abundet sensu, saltem ne illud contra nos inficias eat, significari nominibus istis Vastæ molis & proceritatis stupendæ homines, quod, ut Gigantes ipsos impugnaret, & antediluvianos suos, quos genuit, Monachos aleret, foveretque, negare ausus est Jacobus Boulducens, Theologus Parisiensis, & Ordinis Minoritarum, quos Capucinos vocant, Prædicator. Hic in primo li-

mo libro de Ecclesia ante Mosen, quem seculi hujus anno XXVI, Lutetia Parisiorum triplicem edidit, docturus, quis a Mundi principio usq; ad Mosen fuerit ordo Ecclesiae, quae festa, quae Sacrificia, qui Ministri, qui ritus & ceremonia, & alia id genus, non de Gigantibus vocem נפילימ *Nephilim* exponit, sed de cultoribus veri DEI, fidelibusq; quos ita a prostratione in terram dictos scribit, † quasi Cadentes & prosterntes se, eo quod in Oratiōibus & publicis Religionis exercitiis DEUM toto Corpore prostrati adorabant, eo modo, quo nunc a Christo Vocamur Christiani, ut verba ipsius habent. Et ne a Versione vulgata recedere videretur Capucinus, in qua passim per Gigantes reddita haec nomina conspiciuntur, hanc ejus rationem affert, quod cum videret filios DEI, viros, ut loquitur, * sanctitate conspicuos, & omnibus admirabiles etiam vocari נכורים quasi virtute & Sanctitate ad Miraculum usq; potentes & Gigantes, in eodem Gigantea Sanctitatis sensu omnes illas Voces acceperit & translulerit. Imo, eadem prorsus mente vocem Nephilini, (commune illud, ut putat, & generale priscorum primorumq; fidelium nomen) verterit Gigantes, eo, quod pietate, justitia, & bonis operibus tales essent. Sed hanc insanam Bolduci sententiam merito ridemus, debitam deferendes laudem Th. Bangio, Regio Havniensis Academiae Professori, qui peculiarem de Nephilimis exercitationem † ei opposuit. Mitius illo errant, sed errant tamen, qui, quae in Scriptura de Gigantibus dicuntur, de sceleratissimis hominibus, & improbis DEI contemptoribus interpretantur allegorice, quod Patrum nonnulli fecere, & Philo Judaeus integro de Gigantibus libro. Quae res se bene haberet, modo prodigiosam corporis molem non excluderent, ut optime observatum est a R. Isaac Karro in Toledoth Jizchack, * qui eadem ipsis tribuit scelera, vocat nihilo minus נכורים גבירים *Gigantes fortes, & maximos statura.* Non enim Nomina tantum Gigantum, sed individua etiam, utpote Ogum, Goliathum, Jisbium &c. illorumque insuper staturam & arma recenset Divinus Codex; quae fusc jam aliis probata sunt, ut verberibus magis, quam verbis excipiendi veniant, quae volupe, illorum impugnare existentiam.

CAP. II.

Gigantes quasi Terrigenæ. Veterum Græcorum Philosophia fabulis involuta. Quot Genera fabularum? Gigantes cur Terra pro-
gnatos dixerint Poëtæ? Cur Cæli & Terræ putarint filios? Gigantomachia. Fabula de seminatis Draconis dentibus. Cur Neptuni & Iphimedææ filii Homero?

Nunc age rem propius accedamus in Gigantum ortum in-
quisituri, de quo primum Poëtarum sunt evolvendæ fabulæ, quæ eis hoc nomen imposuerunt, quasi a γῆ & γέ-
ω, ut Isidorus Hispalensis scribit, * quod suum ex Ter-

*lib. II. Orig.

c. 1. fol. 276.

† l. b. 3. od. 4.

*in Trachi-

niis, vers.

1069. 1067,

ra genus ducant: hinc sapius Terrigenæ Poëtis audiunt, Telluris
Juvenes, ac Terræ partus Horatio, † γῆγενῆς σπατὸς γιγάντων
Sophocli, * quod Terra editam molem Gigantum Cicero reddit,
aliis aliter. Nimirum ex Terra genitos finxerunt, sive sola, ut
Apolodorus sive accedente Cæli Sanguine, cum Patris pudenda
Saturnus abscinderet, ut Hesiodus & Orpheus, sive ex Seminatis a
Cadmō Draconis dentibus, ut alii: prout scilicet suæ quisque
doctrinæ accommodare illa voluit. Tradebantur siquidem an-
tiquitus ante Aristotelis & Platonis tempora, postquam Græci
occultam Philosophandi rationem ab Ægyptiis didicerant, non
aperte, qualiter hodie in scholis addiscimus, sed sub quibusdam
involucris, dogmata Philosophiæ, ne, si hæc arcana dispalescerent,
a religione & Veterum institutis, atque pristina probitate
imperitum Vulgus male iis intellectis deficeret. At, cum postea
clara Philosophandi ratio introducta esset, contemni hæc fabulæ
cœperunt, & pro ridiculis anilium gerrarum, & Poëticæ audaciæ
figmentis haberi. Sed utramque tamen Philosophiæ partem
continent, & placita prisorum, partim quæ ad cognitio-
nem rerum naturalium, partim quæ ad bonos mores spe-
ctant, & legitimam vitæ instituendæ normam. Ad illam Deo-
rum fabula refertur, quam Plato, Zenon, Cleanthes, Chrysippus,
aliiq; Philosophi, & in libris de natura Deor. Cicero eleganter

*lib. 2. Noct. explicuerunt; Hujus vero generis sunt Æsopi potissimum fabu-
Att. c. 29. bulæ, cujus insigne Encomium apud A. Gellium, * Noctium At-
ticarum Scriptorem habes. Præterea Historias etiam, & res

certo gestas sic sapius Poëtæ (quod novum fabularum genus est)
immu-

immutarunt, ut, licet e veris facta incredibilia adpareant, possint nihilominus facile ad veritatem reduci. Id quod ex Veteribus præstare conati sunt Melissus, Lamiscus Samius, Dorotheus, Euanthes, Euphorion, Damascius, Ponticus Heraclides, Silenus Chius, Palæphatus, & ex recentioribus superiori seculo non infelici successu Natalis Comes in Mythologia. Non itaque putandum, quasi insanæ adeo mentis fuissent nonnulli, qui ex terra prognata hæc hominum Monstra existimarint, nam dogmata sua, quæ dixi, seu naturalia, seu moralia, seu historica etiam sub fabulosis his integumentis occultarunt, sæpe ut per Gigantes ne homines quidem intelligerent. Ita ad primum fabularum genus, quod Naturæ contemplationes continere dixi, quidam Gigantes referunt ex sola Terra natos, quos nihil dicunt aliud esse, quam Spiritus illos terra clausos: qui dum exitum non inveniunt, sibi viam montibus altissimis concussis faciunt, adeo, ut aut rumpantur, aut ingentia frustra emittant contra Jovem. i. e. cælum versus. At si rem Ethice consideres, ex fabularum secundo genere, impias & agrestes homines intellexerunt, quibus nec hominum cura, nec deorum, unde decantata fatis Gigantomachia orta est, quam Claudianus descripsit. Cicero de senectute: More Gigantum bellare cum diis, quid est aliud, nisi naturæ repugnare? Et Macrobius: * Gigantes, inquit, quid aliud fuisse credendum est, quam hominum quandam impiam gentem Deos negantem, & ideo existimatam deos pelere de Cœlesti sede voluisse. Hos ergo Terræ & Cœli filios ex Parricidio & crudelitate Saturni in Patrem natos fingunt, quia, ut scribit Natalis, † nihil prope boni ex adulterio, & illegitimo congressu nasci consuevit. Si tamen ad ultimum, quod dedi, † lib. 6. Mythol. c. 21. p. 652. genus respiciamus, fabulæ totius origo est turris Babylonicæ structura Coryphæo Nimrodo suscepta, sed ab omnipotente DEO γλωτσοσυγγύσει præpedita, quemadmodum in suo Phalleg* exponit Samuel Bocharus. Hinc illud Ovidii forte in Fastis: *

Terra feros partus, immania Monstra, Gigantes

Edidit, ansuros in Jovis ire domum.

Mille manus illis dedit, & pro crinibus sanguis,

Atq; ait, in magnos arma movete Deos.

Extrudere

* part. 1.
Geogr. Sac.
l. 1. c. 13. fol.

52. 53.

† lib. 5. Fast.

ab inst.

DE GIGANTIBUS.

8
*Extruere hi mentes ad sidera summa parabant,
 Et magnum bello sollicitare Jovem.
 Fulmina de Cœli jaculatus Juppiter arce
 Vertit in autores pondera vasta suos. &c.*

Ad idem genus spectat, quod e terra, & a Cadmo feminatis Draconis dentibus prodiisse scribunt, quidpe veram de Cadmi Phoenicis cum Dracone Rege Thebarum pugna Historiam fabuloso hoc involucro tegit, quod perverustus Autor Palæphatus libro περι ἀπίστων ἰστοριῶν disertè exponit. Habebat enim hic Cadmus Elephantum dentes, cum Thebarum regnum Dracone a se occiso occupasset. Hos uti & reliquas opes abstulerunt in Cadmum insurgentes Draconis amici & filii, quorum alii postea in Atticam, alii in Peloponnesum, quidam in Phocida, nonnulli in Locridem devenerunt, quibus e locis bellum inferebant Thebanis, & fortes erant præliatores. Ἐπει δὲ, inquit Palæphatus,

* p. 24.

* τὰς ἐλεφαντίνους ὀδόντας, ἧς εἶχεν ὁ Κάδμος, ἀρπάσαντες ἔφυγον, ἔλεγον οἱ Θηβαῖοι, ὅτι τοιαῦτα δεινὰ ὁ Κάδμος ἐπήγαγεν ἡμῖν, δῆσπκτένας τὸν Δράκοντα. Ἐκ τῶν ἐκείνων ὀδόντων πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ ἄνδρες ἀπερτοὶ πολεμῶσιν ἡμῖν. Τούτους δὲ τοιάτα συμβαίτος, ὁ μῦθος προσανεπλάσθη. Tantum de Terrigenis. Porro Neptuni & Iphimedææ filios Homerus † existimavit, quod ad Morales fabulas referendum eodem cum superius allato sensu. Nam ferocissimos, inquit A. Gellius, * & immanes, & alienos ab omni humanitate, tanquam e mari genitos Neptuni filios dixerunt, Cyclopa, & Cercyona, & Scyrona, & Læstrigonas. Quid vero est aliud Iphimedeæ, docente Comite, * quam pertinax, & infixæ animo cupiditas, neque consilio, neque rationi cedens? Quare ab his dicuntur editi Otus & Ephialtes, crudeles & demerarii Gigantes, qui sine Consilio, sine honestate, quicquid placuit, aggressi sunt, & quæ Homeri verba: †

† Odyss. λ v.
 304. seqq.
 * lib. 15.
 Noct. Att. c.
 21.

* loc. cit.

† vers. 312.
 odyss. cit.

Ὀῖρα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην, ἐν ὀλύμπῳ
 φυλόπιδα ζήσειν πολυαῖνον πολέμοιο.
 Ὅσα κ' ἐπ' ὀλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αἴτ' ἀρ' ἐπ' ὄσῃ
 Πήλιον εἰνοσίφυλλον ἴν' ἄρανός ἀμβρατός εἴη.

Sed pluribus nunc ista persequi, ratio instituti nostri prohibet, ut ea explicemus, quæ magis de Gigantibus cognitu necessaria sunt.

CAPUT

EXERCITATIO.
CAPUT III.

9

Num Adam, & omnes antediluviani Gigantes? Fabula Judæorum de stupa-
panda Adami statura. Sententiæ illius Patroni, eorumque ar-
gumenta breviter recensentur. Fabulæ de Adami & Evæ luctu,
Transitu per Oceanum, & sepulchro. Spelunca Macphela. Hebræ-
cur Kiriatharba juxta Hebræos? Antiquus nummus, & ejus in-
scriptio Hebraica illustratur. Vulgati in versione Jos. XIV, 15.
error. Argumentum a longevitate Patriarcharum pro Gigan-
tea eorundem statura, & Responsio. Num antediluviani omnes
adeo longavi? Locus Gen. XLVII, 8. ad Theseos nostræ confir-
mationem adfertur. Majemonides laudatur. Aliud Argumen-
tum a primi Mundi vigore. Responsio, Statura hominum an
indies decrescat?

Tanta igitur Gigantum proceritas, & tam Monstrosa cor-
porum Magnitudo, quam negari non posse demonstra-
tum est, varie multorum exercuit ingenia, qui sibi ima-
ginari haud potuerunt, possibile esse, ut a communis sta-
tura hominibus tanta moles prodierit. Quare non defuerunt,
qui primos generis nostri Parentes, omnesque adeo, qui ante
diluvium vixerunt, Giganteæ fuisse magnitudinis existimarent.
Non putidissima vanissimorum Judæorum figmenta intendo,
qui tantam Adami Corporis adscribunt molem, ut Capitis ver-
tice firmamentum superius pulsaret, & lacertis expansis extre-
mos utrinque Orbis terminos attingeret; verum, cum factus fu-
isset prævaricator, per manuum suprapositionem in minus re-
ductum, ut Paulus Ricius refert in Epitome de Talmudica do-
ctrina, * & Th. Gatackerus in Cinno †. Quorum etsi neuter
locum sive Talmudis, sive Rabbini alicujus adducat, non falso
tamen hanc ipsis fabulam tribuunt, quidpe totidem habetur
verbis in Gemara Babylonica Maslech, Chagiga, * quam ex Hen-
Israël, † Talmudis Compendio, (cujus mihi Veronenfis Edi-
tio est minutissimis literis) transferre huc non pigror:

אמר ר' אלעזר אדם הראשון מן הארץ וער לרקיע
היה שנאמר למן היום אשר ברת אלהים אדם
על הארץ (ולמקצה השמים) יגו' וכיון שסרת הניח הקבה

B

יד

* fol. 280;

prout est

Tom. I. inter

artis Cabba-

listicæ scri-

ptores Jo.

Pistori.

† lib. 2. c. 2.

p 191.

* cap. 2. fol. 12.

col. 1.

† part. 1. fol.

262, col. 2.

ידו עליו זמיעטו והעמידו על מאה אמה שנאמר
 אחר וקדם צרתני והשרת עליו כפכרו: אמר רב
 יהודה אמר רב אדם הראשון מסוף העולם ועד
 סופו היה שנאמר למקצה השמים ועד קצה
 השמים וכיון שרח הניח הקבה ידו עליו זמעתו
 אחר וקדם צרתני וכו':

R. Dixit Eliezer, Adamum, primum hominem, a terra usq, ad firmamentum attigisse, eo quod dicitur: A die, qua creavit DEus Adamum super terram, & ad extremum Caelorum &c. At, posteaquam peccasset, imposuisse Deum Sanctum & Benedictum ipsi manum suam; eiusq, diminuisse staturam, atq, sic ad centum usque ulnas depressisse, quia iterum dicitur: Retro & ante formasti me, & posuisti super me manum tuam.

Ait R. Jehuda, dixisse Raf, quod Adam, primus homo, ab uno Mundi extremo usque ad alterum pertigerit, eo, quod in eodem loco addatur: Ab extremo Caelorum, & usque ad extremum Caelorum; Sed postquam rebellavit, posuerit super eum Sanctus & Benedictus suam manum, eumque minorem effecerit. Legitur etiam in Rabbos.

Seder. Sed mystice fortassis de summa Adami in innocentia statu felicitate intellecta voluerunt, qua in peccatum prolapsus amissa se una nobiscum in miseram hanc conditionem præcipitavit. Unde R. Salomo Jarchi, hujusce alias fabulis addictissimus, dum idem de Adami statura in suo Perusch † recenset, non juxta literam intellectum voluit, sed מררש vocat, hoc est mysticam, allegoricam, mythicam expositionem, literalem loci sensum præmittendo.

Verba sunt: ולמקצה השמים וגם שאל לכל וברואים אשר מקצה על קצה זהו פשוט זמרשו למר על קמתו של אדם שהיתה מן הארץ עד השמים והוא השיעור עצמו אשר מקצה אר: Et ab extremo caelorum, h. e. Interroga etiam omnes creaturas, quæ sunt in toto Mundo, quæ ab uno extremo usque ad alterum reperiuntur. Hic est literalis sensus. Sed Allegorica interpretatio docet staturam Adami, quod fuerit a terra usque in caelum. Hac autem mensura eadem est cum illa, quæ ab uno ad alterum extremum sumitur. At vero serio Adamum, & Evam, & Cainum, & Ab-

Iem,

lem, & Sethum, & reliquos antediluvianos inter gigantes numerant Jo. Lucidus, * Jacob, Bonfrerius, † Daniel Mallonius, ** Jac. Salius, †† ac nuper etiam in Antiquitatibus Hebraicis Paul. Scherlogus, + ut D. Augustinum, * Connimbricenses, † & alios mittam, qui omnes Naturæ foetus Gigantes dixerunt, utpote, qui ab omnipotente rerum omnium Creatore sic conditi essent, ut univrsum genus humanum ab iis propagandum ista statura conspiceretur. At postquam homines omnibus se sceleribus vitiisque contaminarent, libidini præterea litantes & impudiciæ verum DEum contemnerent, irruente Cataclismo non ætatem solum, sed staturam quoque hominum sic esse immutatam, ut grandiores etiam inter nos cum minimo Antediluvianorum comparati homunculi videantur, & pumiliones. Quod igitur hodie nonnunquam inveniantur Gigantes, in iis se pristinam virtutem exserere, certo DEi consilio, ut homines reminiscantur damni, quod peccatum intulit, & iustitiam atque virtutem diligant, ne gravius quid postea experiantur. Quæ speciose sic proferuntur quidem, sed aliena sunt a Veritate. Etsi enim nos minime latet, ut primo tantum de Adamo dicamus, quod Chr. Adrichomius in Theatro Terræ S. * memorat, luxisse eum cum Eva sua Coniuge Abelem a fratre Caino interfectum centum annis in spelunca quadam, ubi lecti eorum Saxei triginta pedes longi, qui Giganteam inferunt staturam, visuntur; id tamen figmentum reputamus, nec Brocardo, nec Breydenbachio, quos ille testes adducit, probatum, quorum iste expresse totum hunc de filio occiso planctum, inter fabulas reponit, hic vero non homines, non lectos, sed speluncam ipsam tantæ fuisse longitudinis narrat. Eiusdem surfuris reputanda alia fabula, quam Moses bar Cephas † suggerit de primis Parentibus, qui cum e Paradiso pulsi in Cananæam migrarent, Oceanum sint transgressi. Nec aliter sentiendum de Adami sepulchro, quod in Hebrone conspicuum constans Hebræorum est traditio, ab Autore etiam Cipporum Hebraicorum *, quem Hottingerus edidit, memoratum. R. Elieser in Pirke † illud speluncam Macphelah cum aliis Hebræis nominat, in quam Abrahamus vitulo

* lib. 1. de E-
mendat.
Tempor. c. 4.
† Comm. in
Genes. fol.
114 col. 1.
** de Christi
crucif. stig-
mat. cap. 3.
†† Tom. 1.
annal fol.
130. col. 2.
+ lib. 1. Au-
tiq. Hebr.
Diss. 4. sect.
4. fol. 124.
seqq.
* lib. 15. de
Cic. D. c. 9.
† in lib. 1.
Arist. de gen.
& cor. c. 3. p.
30. 31.
* descr. tr.
Jud. num. 7.

† lib. de Pa-
radis. c. 14.

* pag. 4.
† c. 36. p. 97.

ostendente viam ingressus cubantes in lectis Adamum & Evam
invenerit, atque odorem gratum, tanquam quietis, ut loquitur
odorem spirantes, ante quos accensæ fuerint lucernæ. His il-
lectum Abrahamum ab Hebrone hanc speluncam sibi suisque
Conditorium emisse. Atque hanc esse causam scribit Rabba
bar Nachmoni in Rabbos, * quare hic locus alio nomine Kiri-
ath arba, quasi πόλις τῶν τεσσάρων civitas illorum quatuor vocetur:

* feder.

חיי שרה
f. 58. fol.
64. col. 2, 3.

למה הוּא קורא אותה קיריאת ארבע
*Quare vocat Scriptura Civitatem istam Kiriatharba? paucis in-
terpositis respondet: שנקברו בה ד' צדיקים אבות: ויעקוב.
העולם אדם הראשון אברהם יצחק ויעקוב.
דא שנקברו בה ד' אמהורא חורא ושרה ורבקה ולאיה:*

*Quia sepulti ibi jacent quator justi; totius Mundi Patres, Adam,
primus homo, Abraham, Isaac & Jacob. Item, quia ibidem sepultæ
sunt quatuor Mares: Eva, & Sara, & Rebecca, & Lea. Quæ tan-*

+fol. 11. col. 3.

* Jalk. Jos.
fol. 6. col. 3.

*tundem leguntur in Biur R. Bechai, † & in Jalkouth, * ubi com-
pluria in hanc rem reperias. Sed & in libro Cosri a Magno
Buxtorfio Versione latina & notis illustrato (qui, dum hæc ipsa
scribo, ex liberali & benevola Autoris manu ad me defertur)
id deprehendere licet, † quando sic ad Cosroem Judæus:*

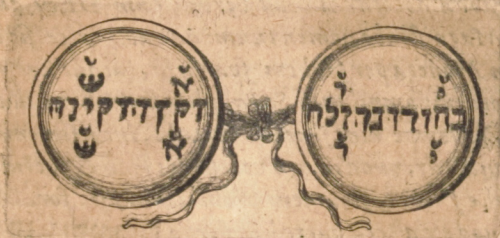
† part 2. p. 81.

אלם הראשון הוּא היתה אדמתו ובה מר
כאשר קבלנו כי במערה ארבעת זוגות אדם
וחורא אברהם ושרה יצחק ורבקה יעקב ולאיה
והיא הארץ הנקראת לפני ה' הנאמר עליה
* Adami hæc terra fuit
*propria, & in ea quoque mortuus est, quemadmodum per traditio-
nem accepimus, quod in spelunca (Abrahami, v. Gen. XXIII.)
quatuor sepulta sint paria, Adam & Eva; Abraham & Sara; Isa-
ac & Rebecca; Jacob, & Lea. Hæc ipsa est Terra, que vocatur*

* Deut. II. v. 1

לפני יהוה CORAM DOMINO (Vid. Gen. IV, 16. Et e-
gressus est Cain a CORAM DOMINO) de quadicitur:
*Semper oculi Domini in ea &c. Unde dubium non est, quin
antiquissima jam olim inter Judæos hæc fuerit Traditio, a qua
fortas-*

fortasse lux aliqua affundi posset Hebraico illi nummo, cujus mihi ab Amico *εκτυπον* aliquando oblatum est, quod publicis heic oculis subijcio, ut judicent alii, si forte ipse a veritate aberravero.

Non quidem in ea sum opinione cum Judæis, quasi Abrahami aut Isaaci Temporibus cusus sit; certum est tamen, summa antiquitatis esse monumentum, siquidem ejus jam olim Talmudistæ, & Talmudistis antiquior Antor Bereschith rabba meminert. Locus est in Gemara Babylonica Mafs. Baba Kama, * cap. 9. fol. 97. col. 2. Edit. venet. ubi sic Magistri: תנו רבנן אי זהו מטבע של ירושלם. Habentur tantundem cum Tosephos etiatur in Beth Israël part. 2. fol. m. 99. col. 3.

רוך ושלמה מצד אחר ירושלם מצד אחר ואיזהו מטבע של אברהם זקן וזקינה מצד אחר ובחור: *Docuerunt Rabbini. Quenam est Moneta Jerosolyma? Responderur: ea, in cujus altera parte est David & Salomo, in altera Jerosolyma. Sed quenam est moneta Abrahami? Illa, in cujus una facie est senex & Vetula, in altera Juvenis & Puella.* Quæ forte ne quis accipiat de Imagine senis & Vetulæ, aut Juvenis & Puellæ. sic explicat Baal hat Thosephos: אברהם אבינו זקן וזקינה מצד אחר כבר רב ריש ואגדלה שמך שיצא לו מוניטון בעולם ומהו מוניטון זקן וזקינה מכאן בחור ובחורה מכאן ונראה לך שהיה בו צורת זקן וזקינה מכאן בחור ובחורה מכאן דאסור לעשות צורת

אדם אלמ כן הורה כתוב מצד אחד זקן
ווקינה ומצד אחד בחור ובתולה וכו' hoc est.

* Genes. 13,
v. 2.

† Parafsch.
39. fol. 43.
col. 2.

* פ' ad Ge-
māx verba,
l. c.

*Quod dicitur a Magistris in Gemara de Moneta Abrahami, Patris nostri, cuius ex altera parte fuerit senex & Vetula &c. idem in Bereschith rabba docetur ad illa verba, cum DEUS ad Abrahamum; * Et Magnificabo nomen tuum: que allegorice sic exponunt, quod per ipsum Moneta per Orbem sparsa sit, (atque hac ratione nomen ipsius innotuerit omnibus.) Sed qualis est Moneta illa? (pergit Autor rabbos,) Nempe hinc senex & vetula, inde iuuenis & puella. Ceterum non videtur, quod imago vel effigies senis & vetule illic, heic iuuenis & puelle fuerit, siquidem prohibitum est, formare effigiem hominis; sed quod ex altera parte haec verba זקן ווקינה ex altera בתולה ובחור fuerint impressa, &c. Verba ex Rabbos citata sunt R. Berachia nomine R. Chelbo prolata, & in seder Lech Lecha† habentur: ea quidem memini & in Medrasch megilla me legere, locus autem jam non occurrit, nec operose inquirere admittit tempus, nec ejus adeo indigemus. Videmus enim utramque numismatis faciem cum Tosephos descriptione convenientem. Literas vero lineæ sub & superscriptas per Rasche thefos commode exposuerimus, ita ut, quæ ex altera parte conspiciuntur, א & ש nomina אברהם Abrahami, & שרה Sara, tanquam זקן ווקינה Senis & Vetule: quæ ex altera, י & ר nomina יצחק Isaaci, & רבקה Rebecca, tanquam, בחור ובתולה Juuenis & puelle, exprimant. Sane sic ipse explicat Raschi; * זקן ווקינה בחור ובתולה יצחק ורבקה. Per iuuenem & puellam intelliguntur Isaac & Rebecca: per senem vero & Vetulam Abraham & Sara. Arbitramur ergo, jam olim hunc nummum cusum a Judæis, cum adhuc in Palæstina felici rerum statu potirentur, non, ut in communi vita. Emptione aut Venditione usum aliquem præstaret; sed ut Cimeliū loco asservaretur in memoriam horum Patriarcharum Hebroni sepulcorum, quorum alter Senis, alter Juuenis, h. e. Patris & Filii nomine venit; quemadmodum hodie in Principum & Magnatum sepulcris fieri videmus. Novi quidem, aliter sentire Hascarum ben Naphthali in Mattanos Cehunna,*

Hanna, † qui tempore Nativitatis Isaaci & Rebecca, aut ante il- † fol. 43 col. 1
lorum Nativitatem cufum scribit: אולי אחר שנולדו יצא

המטבע או קודם והיה ררך נבואה ועל
שרמו על שהיו שניהם זקנים ועשו פרי כמו

; ובתורה: Fortasse, inquit, *cusa est haec moneta, cum
jamjam nati essent, aut ante etiam, quam essent nati, & quidem per
Prophetiam, quia jam supra indicatum est, ambos fuisse senes, cum
profferrent fructum, instar Juvenis & puellae.* Enimvero undetan-
ta Antiquitas probabitur? Cimeliuni fuit, quale non infre-
quens Judæis, quod vulgo vernacula vocant שויפפניג

Schaupfennig. Sed aliquantum sic extra oleas ferimur: rede-
undum est ad Adamum, & de ejus sepultura traditionem, quam
a Judæis ad Saracenos derivatam, qui religiose in hunc diem
locum venerantur, docet Heidmannus in Palæstina,* & ex Ofo-
rii lib. IV. Rer. Eman. Laurentius Beyerlinckius descripsit in
Magno humanæ vitæ Theatro †. Nil igitur mirum, (ut tan-
dem scopum attingamus) si nota forte hæc Veterum Traditio
Vulgatæ Versionis Autori ansam præbuit, ut Locum Josuæ XIV,
15, contra scriptoris sensum interpretaretur, nunc perperam,
quæ desunt, adjiciendo, nunc, quæ adsunt, male accipiendo,

quando verba: ושם חברון לפנים קרית ארבע
היה sic reddidit Latine:

*Nomen Chebron ante vocabatur Kiriath arbe, Adam maximus ibi
inter Enakim situs est. cum ita potius debuisset: Nomen autem
Chebronis antea erat Kiriath Arba, qui (Arba) homo Magnus fuit
inter Enakim, id est Gigantes: quo sensu acceperunt Chaldæus
LXX. Vatablus, Munsterus, Tremellius & Junius, Lutherus,
Belgæ, alii. Atque hinc natum postea, ut non tantum in Hebro-
ne sepultus crederetur Protoplastes, sed Gigas etiam, quin &
Gigantum maximus. Quæ tamen & eundemveica ostensa jam pri-
dem ab Amama in Anti-Barbaro Biblico,* & August. Varenio*

† in Decadibus Mosaicis, hujus nec loci, nec instituti, ut fufius
declaretur. Quare his & aliis, quæ urgent, nullius ponderis ar-
gumentis missis, primaria illorum videamus quorum alterum a

Longæva sori

* cap. 3. n. 112.

† Tom. V, lit.
M. fol. 599.

* lib. 3. pag.
384.

† Dec. 8. loc.
5. concl. 3. p.

Longæva Patriarcharum vita desumptum est. Quemadmodum, inquit, antediluviani Patres, & qui diluvium mox infecti sunt, ætate nos multum superarunt, adeo, ut ultra nonagesimum sæpe annum vitam prolongarent: Similiter nos vicerunt statura, & tanto fuerunt nobis Majores, quanto Vivaciores. Ad quod communiter respondent, diversam esse Ætatis & staturæ rationem. Si enim hic argumentandi modus valeret, sequeretur, nos vix ætatis annum quartum hodie attingere. Nam si a creato Mundo usque ad Mosis tempora vita hominis ad annos LXX, aut LXXX, ab annis DCCC, aut CM decurtata, ut ex Mosis Cantico patet, * quid de nostra ætate fieri jam cogitemus, si a Mosis usque ad nostra secula, perpetuo vita hominum fuisset abbreviata? Sed lubrica profecto, ne quid diffimulemus, hæc est responsio. Quid enim, si quis objiceret cum Bonfrerio, ut vitam, ita staturam ab Adamo usque ad Mosen abbreviatam esse, idque ob vicinum, quod Orbem submerferat, diluvium. A Mose vero usque ad hæc nostra tempora æquales nos fuisse & staturæ ratione & ætatis? Dicam igitur, quid mihi videatur, sentiant, quicquid alii velint. Annorum diuturnitas denegari Patriarchis non potest docente eam Sacra Scriptura; sed omnibus in Universum tum temporis viventibus hanc vitæ longævitatē competiisse, vix asseruerim, cum altum de eo in scriptura silentium. Multo videtur verosimilius, DEUM familiæ Sethi, per lineam Kenani, quæ Gen. V. recensetur, ut alia suæ Gratiæ specimina exhibuit: ita Longævitatē privilegium aliis denegatum concessisse, tanquam sanctæ & verum DEUM timenti, quæ propagare cultum Divinum & Religionem posset. Quod confirmare quodammodo Jacobi videtur ad Pharaonem ingressus, quem virum communi Mortalium conditione seniores Rex mirabundus interrogabat. † quot vitæ ipsius annorum diesessent? Cui ille Emphaticis verbis: ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולת השיגו את ימי שני חיי אבותי כימי מגוריהם: *Dies annorum peregrinationum mearum triginta & centum anni sunt, pauxilli & mali fuerunt dies annorum vitæ meæ, nec attigerunt dies*

† Genes. 47,
7, 8, 9.

† Genes. 47,
7, 8, 9.

dies annorum Patrum meorum in suorum peregrinationum diebus.

Hinc tria elicimus: I. Insolens fuisse in Ægypto, ad tantam pervenire Senectutem, quantam tum attigerat Jacobus, quod ejus ætatem, utpote miram & portentosam Rex percontatus fuerit.

II. Ætatem illam, quæ humanam superare conditionem Pharoni videbatur, nequiquam miratum fuisse Jacobum, cui de Majorum suorum majori longævitate constabat. III. Longævitatem illam non aliis, qui superioribus annis vixerant, sed

לאבותיו של יעקב Patribus Jacobi adscribi. Quam in rem egregia sunt

R. Mosis Majemonidæ verba in More Nevochim, * quæ ex Latina Magni Buxtorfii editione ita se habent: *Quod, inquit, Lex scribit de mensura dierum, & de ætate primorum Mundi hominum, de eo*

* part. 2. cap. 47. p. 325.

dico, quod tantam ætatem non sint assecuti, nisi illi, quorum expresse fit mentio: reliquos autem homines vixisse dies naturales, consuetos,

& ordinarios. Raritas proinde, & novitas fuit tantum in singularibus illis individuis; idque vel propter adcuratam alimenti, vivendi, rationem, & dietam, vel per modum aliquem Miraculosum. Aliter ea de re dici non potest.

Quæ cum ita sint, pro nobis potius hoc argumentum militat, si eadem ætatis & staturæ conditio.

Dicimus: Quemadmodum nonnullis Longævitatem DEUS gratiose præ aliis concessit: ita concessit aliquibus, ut corporis proceritate gloriari præ reliquis possent. Non, quod illis Individuis, quibus longævitas concedebatur, concessa quoque fuerit

ejusmodi statura; sed diversis ab illis. Illud Gratia, hoc ira Divinæ symbolum fuit, quicquid alii contra effutiant. Quæ enim pulchritudo, quam jactat Scherlogus, insit Monstrôsâ Magnitudini, a qua natura ipsa abhorret? Sane nullum divinus Codex

Virum, Sanctum ea fuisse narrat; plurimos contra DEI contemptores, Tyrannos, crudeles, libidinosos, spurios, quales maxima Cataclysmi causa extiterunt. Atque sic ad alterum, quod

palmarium putant, posset Argumentum ex parte responderi, dum naturæ recens a Deo factæ florem & vigorem urgent, præstantiam item alimentorum, & benignos siderum adspæctus,

& influentias. Quæ omnia non inficior; sed nec inde monstrôsâ corporum humanorum moles inferenda. Omnia DEUS

C

ornata,

ornata, pulchra, elegantia condidit, qualem igitur optimam a natura hodie staturam laudamus & desideramus, eam non inconvenienter primis hominibus, utpote perfectissime & omnibus numeris absolutissime a Deo creatis adscribimus. Hac vero non Gigantea, sed Heroa est, a qua in Sacris literis Saules, Rex Israëlitarum commendatur. Quemadmodum ista fufius diducere haut adeo difficile foret, nisi plura adhuc restent absolvenda. Saltem de illa adhuc quaestione, dicendum: Num cuncto mortalium generi statura indies decreseat? quam adfirmarunt Plinius, Philo Judæus, Varro apud A. Gellium, & exserte IV. Esdræ Apocryphus, atque e Poëtis Lucretius, Juvenalis, Virgilius, & quos præterea Matthias Berneggerus in Tacitum,* atque Justus Lipsius in Physiologia Stoicorum † adducunt. Sed ista egregie in Erudita de Habitus corporum Germanicorum causis Dissertatione Hermanni Conringii* est declarata, ubi videatur. Nos jam ad alia progredimur.

* Quæst. in Tacit. 14. † lib. 3 Diff. 5. fol. 154. seqq. * passim. sed imprimis p. 28. seqq.

CAP. IV.

Gigantes num ex Angelorum cum hominibus congressu nati? Sententia quorundam Patrum. Unde hic error? Fragmentum Enochianum quale, & cujus argumenti? Pirke Elieser quantæ apud Judæos Autoritatis? Fabula Judaica de Schemchusai & Asael, vel Afa & Asaël. Dæmones corporei ex Hebræorum mente, Judæorum Philosophia & Ingenium. Filii DEI Gen. VI, 2. quinam? Expositiones quorundam Hebræorum. An Dæmones possint cum hominibus congressi? Dari incubos & succubos. Gigantes Dæmonum filios esse negatur. Possunt tamen moraliter sic dici.

Non enim eorum sicco pede prætereundus est error, qui Angelos ipsos Gigantum Parentes fecerunt, quem Patrum errarunt multi, ex Græcis Justinus Martyr, Athenagoras, Tatianus, Proclus, Clemens Alexandrinus, Eusebius Cæsariensis, & qui Hebræi quidem Græce scripserunt, Fl. Josephus & Philo: Ex Latinis Lactantius Firmianus, Tertullianus

EXERCITATIO.

19

nus Afer, Ambrosius, Sulpitius Severus, & alii, quos passim apud recentiores adductos videas, decepti a mala Geneseos loci interpretatione, ubi כְּנֹתֵי הָאֱלֹהִים *fili DEI*, cum כְּנֹתֵי הָאָדָם *filiabus hominis* consuevisse, atq; his prognati dicuntur גִּבּוֹרִים *Gigantes*. Per Filios DEI siquidem Angelos intellexerunt, qui Iustitiam illam & Sanctitatem, in qua primitus fuerant a DEO conditi, deserentes, & foeminarum illecebræ pulchritudine rem cum iis habere cœperint. In qua opinione non parum eos confirmavit hypobolimæus, & nugis omnibus atq; ineptiis refertus liber falso Sanctissimo Patriarchæ Enocho adscriptus, cujus hodie fragmentum extat, a Scaligero suis ad Eusebium notis, Athanasio Kirchero Oedipo Ægyptiaco, Thoma Bangio Cælo Orientis, & nuperrime a Christ. Schottano suo Tohu vabhohu insertum. Hoc enim operose describit, qua ratione primum Egregori, sive Principes Angeli, quorum omnium summus Semixas, deperierint venustas hominum filias, mox Solemni se juramento invicem obstrinxerint, ad exercendas fœdas libidines, & alia facinora perpetranda, postea ex his puellis Angelorum passis stuprum prodierint Gigantes, adulterinum genus hominum super terram diffusum, & quæ id genus mendacia alia sunt a nugaci Judæorū Synagoga derivata, quidpe aut Rabbini alicujus fœtus est hic liber, aut alius hujusce fabulis nimium additi, quarum non pauca in Hebræorum libris vestigia deprehenduntur. In Talmude quidem ipso id nondum reperire licuit, reperi tamen in aliis multo antiquioribus Talmude monumentis, inter quæ non immerito primum locum adsignamus Pirke R. Eliefaris, Hircani filii, tantæ apud Judæos autoritatis, ut סֵפֶר קְדוֹשׁ **Liber Sanctus* dici a R. Schem Tobh * promeruerit, & passim inde Axiomata & sententiæ tanquam omni exceptione majores, depromptæ in Rabbo, Midraschim, ac ipso Talmudis Opere iisdem propè verbis occurrant. In eo Angeli, qui exciderant e Cælo, filias Caini in nuditate carnis, h. e. scortatione (quæ forte phrasis Doctissimum Drusium decepit, ut eo tempore nudas has incessisse ad Sulpitium Notis scripserit.) ambulantes, & meretricum more suos fucantes oculos vidisse, narratur, quas insecuti in Uxores sibi duxerint: Idque ibi ex Cap. Geneseos VI, probatur:

C 2

וַיִּרְאוּ

*Libr. Amunoth port. 6. cap. 10.

†fol. 46. col. 4
 * addit. ad la-
 tus Zoharis
 in Lublincen-
 si Edit. 1. c.
 ** col. 98. E-
 dit. Venet.

ויראו בני האלהים את כבוד האדם *Viderunt filii DEI filios hominum.* Idem in aliis Hebræorum libris, v.g. in Zohar†, in Medrasch Ruth, * in Rakanat R. Menachem Rakanatensis**, &c. legitur additis ipsis angelorum nominibus, (quæ quibusdam sunt Schamchufai & Afaël; nonnullis Afa & Afaël,) illorumque Colloquio cum DEo: quomodo Sanctum & benedictum ob hominis creationem se angustantem accesserint, & habitis utrinque sermonibus veniam tandem inhabitandi terram petierint: qua impetrata, inquit, מור ירדו והשליט בהם יצר הרע כיון שראו כבוד האדם שהן יפראו תעו אחרוהו ולא יכלו לכבוש ביצרן ההר ויראו בני האלהים וגו' *Statim (MIR vonder Hand) descenderunt, & dominium in illos obtinuit figmentum malum, cum vidissent filios hominum, quod pulchra essent: unde errarunt post eas, nec concupiscentiam suam valuerunt subigere. Id ipsum est, quod dicitur: Et viderunt filii DEI &c. Item: כיון שראוהו כן שמחוזאי ועזאל עמדו ונשאו נשים והולידו בנים: Postquam Schemchussai & Afaël hoc viderunt (præcesserat historia de Asthira inter Pleiades relata) steterunt, & acceperunt Uxores, & filios procrearunt.* Porro, ne ineptire crederentur tanti Doctores, & Spirituum cum hominibus defendere consuetudinem, hanc sibi ipsis objectionem formant R. Josua ben Karcha apud Eliesarum, & in Medrasch Ruth R. Kasma bar Rabbi Jannai, dicentes: וכן תעלה על רעתך שבשר ודם יכור ליגע אצל מלאכים *Sed quid? num arbitraris, Carnem & Sanguinem accedere posse ad Angelos? Annon enim scriptum est: Ministri ejus ignis flagrans? Respondet autem: אלנת מלמד שכיון שנפלו המלאכים ממקום קדשתן מן השמים שלט בהן יצר הרע כבני אדם יכחן וקומתן כבני אדם ולבשו גוש עפר שנאמר At enim vero docet (Raf.) quod cum ceciderint Angeli ex loco sue sanctitatis, scilicet ex Cælo, dominum in eos acceperit figmentum malum, non aliter ac in filios hominis*

†Psal. 104, v
 4.

minis: & Virtus illorū atq; statura facta tum similes filiorum hominis,
& induerint glebam terræ. quemadmodū dicitur*: *Induet caro mea* * Job. 7. v. 5.
Vermem & glebam terræ. Scilicet humanam Dæmones induisse naturam fabulantur, ut Veneri melius indulgere possent.

Hinc intermedia eos naturæ communiter faciunt, & modo Spiritus, modo homines adpellant. R. Schem Tobh in libro Emu- t port 5. cap
noth: † מאצולות השר הזה ומספורתה זו כאום כר כחות השרים והלולין והרוחות נראין כצורות בני אדם ועל אלו אמרו שהומין לבני אדם ולמלאכי השרת שאינן בדקות הוציורת וגם אינם בעובי הרככה כבני אדם: Ex in-

fluxu Principis hujus & intelligentia (agit de decima, quæ est Lilith) prodierunt omnes virtutes Dæmonum, Lilin (quæ certa Dæmonum apud Judæos species) & Spirituum adparentium in forma filiorum hominis. De istis dicunt, quod similes sint partim hominibus, partim angelis ministerii, quia nec in subtilitate formationis, nec in crassitie compositionis instar hominum, facti. Nemini ergo hoc Angelorum cum puellis conjugium incredibile videatur, quin intueri potius egregiam inde natam Subolem desideret, quam, ne ignoremus, R. Zadok ulterius sic depingit: מהן נולדו הענקים: מהלכין בזרנות לבש וכגובהן ומשלחן ידהן בכל גזל וחמס ושפיכות דמים שנאמר ושם ראינו הנפילים בני ענק מן הנפילים ונהי בעינינו כחגבים

Ex illis nati sunt Gigantes, qui in superbia cordis sui, & in elatione ambulabant, suasque manus in omnem rapinam, & violentiam, & effusionem Sanguinis mittebant, quemadmodum dictum est: * Et vidimus ibi Gigantes filios Anakim ex Gigantibus, & fuimus in oculis nostris instar locustarum: & sic in oculis quoque illorum eramus Haftenus antiquiores Rabbini, quæ omnia nervoso verborum compendio Raschi complexus est, cum inquit: † הנפילים / ענקים מבני שמחזאי ועזראי

הנפילים בני ענק מן הנפילים ונהי בעינינו כחגבים: Ex illis nati sunt Gigantes, qui in superbia cordis sui, & in elatione ambulabant, suasque manus in omnem rapinam, & violentiam, & effusionem Sanguinis mittebant, quemadmodum dictum est: * Et vidimus ibi Gigantes filios Anakim ex Gigantibus, & fuimus in oculis nostris instar locustarum: & sic in oculis quoque illorum eramus

Haftenus antiquiores Rabbini, quæ omnia nervoso verborum compendio Raschi complexus est, cum inquit: † הנפילים / ענקים מבני שמחזאי ועזראי

הנפילים בני ענק מן הנפילים ונהי בעינינו כחגבים: Ex illis nati sunt Gigantes, qui in superbia cordis sui, & in elatione ambulabant, suasque manus in omnem rapinam, & violentiam, & effusionem Sanguinis mittebant, quemadmodum dictum est: * Et vidimus ibi Gigantes filios Anakim ex Gigantibus, & fuimus in oculis nostris instar locustarum: & sic in oculis quoque illorum eramus

Haftenus antiquiores Rabbini, quæ omnia nervoso verborum compendio Raschi complexus est, cum inquit: † הנפילים / ענקים מבני שמחזאי ועזראי

הנפילים בני ענק מן הנפילים ונהי בעינינו כחגבים: Ex illis nati sunt Gigantes, qui in superbia cordis sui, & in elatione ambulabant, suasque manus in omnem rapinam, & violentiam, & effusionem Sanguinis mittebant, quemadmodum dictum est: * Et vidimus ibi Gigantes filios Anakim ex Gigantibus, & fuimus in oculis nostris instar locustarum: & sic in oculis quoque illorum eramus

Haftenus antiquiores Rabbini, quæ omnia nervoso verborum compendio Raschi complexus est, cum inquit: † הנפילים / ענקים מבני שמחזאי ועזראי

הנפילים בני ענק מן הנפילים ונהי בעינינו כחגבים: Ex illis nati sunt Gigantes, qui in superbia cordis sui, & in elatione ambulabant, suasque manus in omnem rapinam, & violentiam, & effusionem Sanguinis mittebant, quemadmodum dictum est: * Et vidimus ibi Gigantes filios Anakim ex Gigantibus, & fuimus in oculis nostris instar locustarum: & sic in oculis quoque illorum eramus

Haftenus antiquiores Rabbini, quæ omnia nervoso verborum compendio Raschi complexus est, cum inquit: † הנפילים / ענקים מבני שמחזאי ועזראי

* Numer. 13, v. 34.

† פ"י in Num 13, v. 34. fol 164. Bibl. Bas.

* sic liber Jalkut dicitur.

dítabit. Nos sumus allatis contenti, siquidem erroris habemus, quem quærebamus, fontem, & Angelos Gigantum Patres jam olim in Judæorum Synagoga existimatos cognovimus. Et quid aliud est ממוזאם quam angeli illius nomen, qui Angelorum Princeps in Enochii fragmento constitutus Σμυξᾶς dicitur? Sane Hebrææ literæ & Græcæ heic eadem. Nec אַזאַזֶל Azaël alius, quam decimus ordine ibidem ἀζαζήλ vitiose dicitur. Enimvero futilissima hæc Cabbalistarum nugamenta nemo mirabitur, cui Judæorum cum Philosophia, tum ingenium perspecta sunt. Illa suis Paradoxis non caret; hoc ambitionem morbum genti familiarem adfectat, quam suo jam tempore Salvator ipsis improbavit. Scilicet, quo prodigiosiore quisque attulerat opinionem, eo centebatur Rabbinum nomine dignior, modo assertionem suam e Sacro Codice utcumque colorare posset. Heic igitur, ut Angelorum cum hominum filiabus coitum defendant, verba illa Geneleos adducunt בני האלהים per מלאכים exponendo. Quanto melius olim Raschi, quem sibi ipsi oppo-

† Match. 23, v.
5, 6, 7:

* ad Gen.
6. fol. 7 col.
4. Bibl. Baf.

ני האלהים / בני השמים והשופטים
דבר אחר בני האלהים הם השמים והולכים בשליחותן
של מקום אף הם היו מתערבין בהם כל
אלהים שבמקרא לשון מרות וזה יוכיח אתה
Fili DEI sunt
filii Principum & Judicum. Vel dici potest. Filios Dei esse Principes
in DEI legatione ambulantes, qui etiam cum illis (filiabus hominum)
se miscbant. Nam ubicunque vox אלהים occurrit in Scriptura,
significat Dominium, ut patet ex eo, (quando sic ac Moſen DEUS in-

† Exod. 4, v.
16.

* ib. cap. 7, v. 1

†† fol. 7. col.

3. Bibl. Bafil.

quid. †) Tu eris ipse אלהים in Deum. Item: * Dedi te אלהים
Deum Pharaoni. Similiter Sapiens Aben Esra †† nihil minus intel-
ligit, quam Angelos, licet exponere de Astronomiæ peritis
בני האלהים / בני השופטים שהיו עושים
כארץ משפט אלהים ויש אומרו כי האלהים במקום
הזה קרש והכנים הם הקדושים אשר בארץ
כטעם בני אדם ויש אומרו כי בני האלהים בני
שרת ובנות האדם בנות משפחת קין והישר
בעיני

כעיני להורות בני האלהים היודעין דעת עליון וכו'
*Filii DEI, inquit, sunt filii Iudicium, qui iudicium Dei in hac terra
 exercebant. Non desunt tamen, qui existiment, nomen אלהים
 hoc loco Sanctitatem denotare, atque adeo filii Sancti intelligantur,
 qui sunt in Terra, qua in significatione dicitur: * Filii vos estis (Do-
 mini Dei vestri.) Rursum alii dicunt, Filios DEI esse filios Sethi, fi-
 lias hominis filias familie Caini. Sed rectius in oculis meis videtur,
 Filios DEI esse eos, quibus nota fuit עליון דעת Scientia Altis-
 simi, vel Astronomia. Contra vero Abarbaneli, Rabbini-
 ingeniosissimo, altera illa de Sethi & Caini posteris magis arridet,
 cujus etsi in Legem Commentario destituamur, (utinam tan-
 dem nancisci liceat!) in sententiam exhibet R. Eliezer Ascenasi in
 Maaseh Bereschith, quæ prima pars est libri ipsius de Operibus*

*Deut. 14,
 v. 2.

†Maaseh Ado-
 nai, part. 1.
 cap. 23, fol. 47
 col. 3.

DEI †, unde huc transferre non pigra-
 bor: מהרו אברכנאל כתב בפיו שלו על התורה שאמרו לרוב רוצה
 לומר שלא היו כמו בימי אדם שהיתה אשה
 אחת לכדה וכן התאמות וכאמת הכתוב
 זה ידבר עשרה דורות אחר אדם ואם נולדו
 זכרים נולדו גם כן נקבות וכאשר ירבו הזכרים
 ירבו הנקבות וכתב עוד שבני האלהים הם בני
 שת שקראם בני האלהים לצדקותו של שת
 וקראו בנות האדם לבנות קין שהיה עובר
 אדמה ושנתחייב כליה על שלא היו משגיחים
 על היחס ורברים רבים כאלה כתב שם שאין
 h.e. Magnus ille Doctor & in
 insignis Rabbi Isaac Abarbanel scripsit in commentario suo super Le-
 gem, quod, cum Gen. VI, 1. dicitur לרוב ad multiplicandum, sensus
 sit, tunc non fuisse amplius, sicuti in diebus Adami, ubi unica tantum
 erat Uxor; sed gemellas semper prodisse. Et certe ea, de quibus heic
 Scriptura loquitur, decima post Adamum generatione contigerunt,
 & quoties nati sunt masculi, nate sic etiam femelle sunt, adeoque,
 quemadmodum multiplicabantur Masculi, ita a femelle etiam multi-
 PLICABANTUR. Porro ibidem scribit, Filios DEI (de quibus vers. 2.
 |cap.

37

4

4

extitisse, luculenter ostendit: הנפילים היו בארץ בימים
ההם וגם אחרי כן אשר יבאו בני האלהים אל
הם Gigantes, inquit, fuerunt in ter-
ra in diebus illis, cum scilicet filii DEI congrederentur cum filia-
bus hominum, quorum deinde adhuc major extitit numerus.
Fuerunt enim Gigantes כן וגם אחרי Et etiam postea, quam
ingressi sunt filii DEI ad filias hominum, & genuerunt eis.

At vero, quemadmodum nulla bucca est tam defor-
mis, quin suos inueniat basiatores: similiter Gigantea hæc Dæ-
monum generatio, suos nacta ex Neotericis defensores est,
quam facile concederent, qui cum Judæis & Platoniceis Eleme-
ntare quoddam Corpus Dæmonibus tribuunt, terrenas Volupta-
tes amans & libidines, ut voluit H. Cornelius Agrippa. * Et G. Pi-
etorius Vigilanus † expresse dicit, Dæmones reuera cum Mulie-
ribus rem habere, habere genitalia, & semine foecundos esse. Sed
iste error pridem explosus. Quare subtilius ad vim magicam
conjugit Franciscus Vallesius **, & Gigantes illos, quorum Scri-
ptura meminit, ex Dæmonibus Incubis & Succubis procreatos,
fusus probare nititur. Illud vero quæ accidat ratione, videat,
quisquis velit, in ipsius Philosophia Sacra, collata cum Martini
Delrionis Disquisitionibus ††, qui Vallesii opinionem quoad Scri-
pturæ illos Gigantes erroneam vocat, utpote a Theologis impro-
batam, nihil tamen hoc Dæmonis impugnare Potentiæ inquit, &
industriæ. Nos habita temporis ratione, addo & ætatis, luben-
tes ea præterimus, ne delectari hoc scriptionis genere videamur.
Sed nec meminisse ejus multum interest, qui Giganteum ex Dæ-
monum cum hominibus coitu partum simpliciter negamus; Si
tamen ad illorum respiciamus & scelera, & neces, & Superbiam,
& omnis generis vitia, Diaboli filios non inconuenienter, ad
Saluatoris exemplum, † dixerimus. Quam in rem meminisse me
aliquando Professoris cujusdam Argentinensis, & nisi fallor CL.
Scheidii Epigramma legere: id quoniam mihi forte memoriæ a-
derat, adscripsi:

*Per multi Veterum genios docuere Gigantum
Patres, qui Physice non docuere, quod est.*

D

Ethice

* 1. 3. de oc-
cultâ Philoſ.
c. 19.

† in resol.
quæst. an Sa-
gæ igne da-
mnandæ p.
497.

** lib. de
Sac. Philo-
soph. c. 8.
lib. 1. q. 15. p.
164 165.

Joan. 8. v. 44.

*Ethice at haud falsum statuerunt. Namque Gigantum:
Pessima gens generis est generata malis.
Qualis adhuc hodie, quisquis necibus ve dolisve
Deditus est, fetus Demonis ille mali est.*

CAP. V.

Gigantum Definitio. Num monstra sint? Disquis, quæ a nonnullis adfertur, impugnatur. Gigantum Causa. Efficiens. Universalis DEUS & influxus Astrorum quomodo dicendi? Particularis remota Parentes: propinqua aberratio naturæ. Quantum situm in formatione fetus? Imaginationis quanta vis? Materia. Somnium Talmudistarum de Goliathi Parentibus. Quæ Forma Gigantum? Qui finis? Connimbricenses refelluntur.

Satis errorum hætenus, satis etiam fabularum fuit, redeamus tandem e diverticulo ad regiam veritatis viam, a qua ne ipsi desectamus, danda erit, eoque major opera, quo pauciores hæc nobis prævios habemus. Definimus itaque Gigantes in hunc modum: **GIGANTES SUNT MONSTRA HUMANA COMMUNEM TOTIUS CORPORIS QUANTITATEM EXCEDENTIA.** In qua Definitione & Efficiens Causa, & Materialis, & Formalis continentur. Illas complectitur Genus, hanc Differentia. Cum enim Generis loco Monstra humana diximus, intelleximus partim Materiam in qua, sive subiectum cui ista Giganteitas inest, partim Efficientem, cum remotam voce HUMANAM comprehensam, tum propinquam, quæ est aberratio Naturæ, & indicatur nomine MONSTRORUM, quidpe quæ a Natura aberrante producuntur. Quæ omnia clavis patefcent, si Causas has Gigantum ordine consideraverimus, cum juxta tritam Hebræorum Regulam כל היריעה הוי' בורעת הסיבות *Omnis cognitio sit per causarum cognitionem.* Sed ante omnia removenda est objectio, quæ Genus illud angustius suo Definito dici ex illorum mente posset, qui non omnes Gigantes pro Monstris habendos censent. Dicunt enim, duas dari.

dari Gigantum species, vel enim Populos esse, vel Monstra quasi Populi illi in aliqua Provincia propter nimiam terræ fecunditatem generati non debeant censerī Monstra, quia non fiant præter Naturæ leges; sed juxta eas, cum Gigas Gigantem, Parentes sibi similem prolem generarint. At nihil obstat, quo minus illos etiam Populos Monstra dicas. Si Gigas Gigantem producit, & Gigantei parentes liberos Giganteos procreant, procedunt ex Monstris Monstra, & tamdiu talia manent, donec iterum pristina statura restituantur in posteris. Etenim necesse illud est, ut concedatur, primos hujusmodi generis Parentes, cum a communis staturæ hominibus profecti sint, Monstra fuisse. Non igitur ad hujus vel illius Provinciæ consuetudinem attendendum, sed ad universam naturam. Jam autem sic constitutum est a Natura, ut hominis statura septem pedibus non sit major, ut M. Varro testatur apud A Gellium,* & Julius Solinus, † & qui de Corporis humani proportione & mensura integrum Caput in occulta Philosophia ** reliquit, H. Corn. Agrippa. Hanc ubi insigniter excedit homo, id quod in omnibus Gigantibus accidit, aberrat Natura, & profert aliud, quam intendebat, eundemque ad Monstrorum reponit classē, sit licet a simili genitus Parente, & omnes præterea in ista Regione sibi similes videat. Quæ cum ita sint, eodem utriusque habendi loco, & eadem agnoscunt utriusque Causas.

CAUSA EFFICIENS alias est vel Universalis, vel Particularis. Illa iterum vel simpliciter talis, vel secundum quid: harum una DEUS, altera astrorum influxus & operatio. DEUS autem non effective, sed permissive saltem ad Gigantum, tanquam Monstrorum, concurrere productionem dicendus. Aberrat tunc enim Natura; At DEUS in agendo nunquam errat. Interim sese ad particularium Causarum captum accommodat, alias ad finem, quem constituit, promovendo, alias pro ipsarum imbecillitate aberrare a fine permittendo, quæ tamen omnia, dum omnium rerum videt Eventus, ineffabili sua sapientia optime disponit. Astris vero sua vis & efficacia haud deneganda, utut immediate in Corpora naturalia non influant, aut hunc vel illum

D 2

effectum

† Jo. a Mey-
en Phys.
Sacr. part. 1.
cap. 4 p. 171.
Tolercus lib.
2. c. 9. qua st.
13. pag. 75.
Ruvio lib. 2.
Phys. c. 9.
p. 283.

* lib. 3. Noct.
Att. c. 10.
† cap. 3. me-
morab. p. 188
** lib. 2. c. 27.
p. 190. seqq.

37

5

4

4

Cent. 1. Ob
serv. Medico
p. 16. obf.
Sup.

effectum particulariter determinent. Quia in parte probare
haud possumus Petri Borelli sententiam, † qui peculiarem vim
astrorum in Gigante quondam prope Mausum de Verdum in
villa D. Magis nato inculcabat. Quorsum etiam trahi AbenEfra
posset, cujus in præcedente Capite aliqua adduximus verba,
nunc autem reliqua huc facientia subjungimus: והישר בעיני
להיות בני האלהים הוודעים דעת עליון בחרו
להם נשים שהיתה מערכת שמים כל אחת
גמלת לכל אחד והתולדת כתולדת על כן
יצאו מהם גבורים ויתכן שלחו הנשים גם כחוקר:

Mibi, inquit, videtur, per Filios DEI intelligi. Astronomia peritos. Hi elegerunt sibi uxores quamcumque sibi quisque optime convenire, & sua similem generationi, ex dispositione Cæli & constellatione cognoverat. Propterea ex illis prodierunt Gigantes. Ceterum, non improbabile videtur, etiam invitas illas ad se uxores rapuisse. Porro Efficiens Particularis itidem gemina. Remota altera, altera propinqua: ad istam Agentem referimus, ad hanc Aberrationem Naturæ. Agens vero est uterque Parens subolis intendens procreationem, verus uterque homo, non specie alter ab altero diversi. Quod ideo notanter addimus, ne quis Dæmonis cum homine superius memoratum, aut hominis cum bellua nefandum coitum intelligat. Noverunt siquidem Gigantes, eorumque cum Patres tum Matres multi, qui Gigantum texuerunt historiam. A Parentibus ergo aberratio Naturæ dependet, quæ tamen quomodo, qualiterve accidat, determinari certo non potest. Varia enim Agentis virtus, nunc debilior, nunc robustior, illo modo imminuuntur corpora in Generatione, hoc justo plus augentur. Maximum tamen in fœtus in Utero formatione momenti situm est, ubi si commissus error, nequit postmodum ullo modo corrigi, ut docet Daniel Sennertus in libro de Mulierum Morbis. † Verba Viri memoratu sunt digna: Varii errores, inquit, interdum in conformatione accidunt. Evenit enim nonnunquam, ut pumili & pygmæorum quasi statura homines inveniantur, alii contra Giganteam quasi proceritatem*

* vid. P. Borelli, loc. cit. & D. Augustin. lib. 15. de Civ. Dei, c. 23.

† lib. 4. Pract. Medic. part. 2. Sect. 4. c. 7. p. 311.

ratem habeant. Quam staturam etsi in Utero non accipiant, tamen in utero eam delineationem membrorum acceperunt, quæ ad hanc figuram acquirendam apta est, ut, quacunque etiam cura alantur, nec grandiores, nec minores evadere possint. Hæc ille. Præterea frigidius corporum temperamentum addimus, & quæ non exiguas fœtû notas imprimit: Imaginationem gravidæ Matri vel terrorem, vel admirationem, vel metum, aut simile quid incutientem. Sane tanta hujus vis est, ut Mulieres deformese pulchrarum picturarum inspectione prolem formosam edant, quale exemplum de quadam Æthiopiæ Regina legitur, quæ inter Mariti complexus oculos in Veneris imaginem adeo defixerit, ut præter illius gentis consuetudinem elegantis formæ, & nivei coloris infantem pepererit.

MATERIA duplex, In qua, & Ex qua. Illa est Homo, sive Mas, sive Fœmina, monstrosa ejusmodi Corporis mole superbiens. Hæc eadem quidem, quæ reliquorum est hominum; utrobique tamen copiosior & spirituosior, ex qua talis delineari fœtus potest, qui postea accedente nutrimento commodo & abundante in immensam crescat. Quæ causa forte Talmudistas eodementiæ adduxit, ut Goliathum Philisthæum **בר סורר כפי סורר** Centum Aulterorum, & unius Mariti filium dixerint. Non enim sibi imaginari potuerunt, tantæ molis hominem ab uno parente generari potuisse, sed necessarium fuisse, materiam a Centum Viris suppeditatam, prout in Medrasch Ruth Zennorennæ * affixo, & in antiquiori illo Medrasch Ruth rabba, † atque Talmudis Babylonici Masseches Southa, ** ridicule admodum hæc fabula, qua nihil absurdius, recensetur.

FORMA vel interna est, vel externa. Illam communem habent Gigantes cū omnibus hominib9. Nec enim, cum homines re vera sint, rationalis anima deneganda illis. Hæc est Excessus ille communis quantitatis totius Corporis, qui solus constituit Gigantem, & sine quo Gigas dicendus, nemo est. Necesse igitur, ut I. Gigas consideretur ratione quantitatis, & quantitatis quidē totius corporis. Potest enim pars aliqua insigniter excedere, v.g. Caput unde Megalocephali; nec tñ. propterea Gigas quispiam

D 3

crit.

erit. II. Ut consideretur non simpliciter, sed in relatione ad alium hominem; hinc additur notanter: Excessus COMMUNIS quantitatis: & sic Statura Gigantis cum communi statura hominum conferenda. Giganteæ vero hujus stature nequit certa mensura determinari, major siquidem alia, alia minor: sufficit, ut consuetam hominis longitudinem, & proportionem, quam usque ad septem pedes extendi diximus, insigniter excedat. Sic Ogi statura. (de qua Talmudistarum somnia ex Massech. Berachoth & Nidda referre ꝑ putet,) duplo fuit major reliquorum statura hominum, ut suo nixus fundamento docet Doctissimus Moses Majemonides*, qui solus desit inter Judæos nugari. Similes huic propemodum statura essent portarum custodes in Regia Urbe Jaquin, quos Melchior Nunez XV. pedum scribit, & cujusmodi Sinarum Rex quingentos sui Corporis custodes alat. Non desunt, qui quinquaginta cubitorum, & amplius longitudinis Gigantes recenseant, id quod excedere fidem una cum statura videtur.

ꝑ passim ob-
via. vid. Jul.
Conr. Ottho
lib. 3. gali Ra-
zia, c. 8.
G. H. Vorsti-
us, animadv.
ad c. 16. Pir-
ke Eliez. p.
168.

Hier a San-
cta Fide, lib.
2. Hebræo-
mast. c. 4. p.
11.
Gv. Schi-
kardus Be-
chin. hap-
per p. 120.
171. alii que
plures,
ꝑ part. 2. Mor.
Nevoch. c. 47.
p. 325.

ꝑ lib. 2. Phy-
sic. c. 9. q. 6.
art. 2. p. 439.

Denique non omittenda CAUSA FINALIS, quæ vel Generalis, vel Specialis. Generalis est Gloria DEI, ejusque mirabiliter hæc omnia disponentis agnitio. Specialem vero in se ac sua Natura Gigantes non agnoscunt, aberrat enim Natura in illorum productione, nec Gigantem unquam intendit, unde nec intendit finem. Quatenus tamen a superiori Agente, h. e. DEO ordinatur, eatenus varius est ille finis soli DEI adcuratissime tunc notus, v. g. pœnas justas hominibus irrogare, partim illis, quibus Monstruosus ille fœtus forte ob libidinem, & Venerem inordinatam nascitur: partim alijs, quorum malitia per vastos ejusmodi homines, tanquam Servos & ministros DEI, prout interdum bestiis utitur, puniendâ: item superbis & Elatis lapsum protoplastorum in memoriam revocare, cui debetur hæc Monstruosa moles, & alia id genus. Minime vero huc trahenda hujus mundi perfectio, quam de Monstris prædicant Connimbricenses*, quasi ea, quæ fœda sunt, ad Universitatis decorem & Elegantiam faciant, eo modo, quo lucis gratiam obscuritas commendat, & opposita juxta se posita elucescunt clarius. Elucescunt utique, at sensuum

sentium iudicio, & rationis, non alterum tamen alteri re ipsa quid confert. Et nunquam profecto, si in innocentia atq; integritatis statu mansisset homo, humana ejusmodi monstra prodissent, nec unquam fuissent Gigantes nascituri, & nihilo minus sua pulchritudo, suus decor, sua perfectio Mundo constitisset.

CAPUT VI.

Gigantum Effectus, Adjacentia, Cognata, Contraria. Venia petitur & subjiciuntur pro more quædam Corollaria.

Absolvenda in hoc Capite, quæ de Gigantibus restant, Effectus, Adjacentia, Cognata, Contraria; quæ primis saltim lineis ad umbra abimus, quoniam heic finem imperat prelum.

EFFECTVS igitur vel fabulosi sunt vel veri. Ad illos pertinet Gigantomachia, cujus in Secundo Capite fecimus mentionem, quando pugnasse cum Diis dicuntur, & Saxa ingentia in eosdem jaculati, quorum illa, quæ in mare deciderint, mutata sunt in Insulas, quæ in terram, in montes &c. Hi varii esse possunt: potiores sunt Contemptus DEI, pauperum oppressio, & omnis generis scelera, quæ in ante diluvianis porissimum notata primaria CATACLYSMI causa fuerunt. Sic, cum adeo & corpore sint valentes, & potentes robore, affectant Dominium, bella aliis inferunt, & maximum ubiq; de se TIMOREM & METUM injiciunt.

ADJACENTIA sunt Robur, Scientia & Potentia bellica, superbia, inhumanitas & Crudelitas, & alia id genus, quæ in Goliatho toti se Israëlî opponente conspicua fuerunt, occiso tamen a Davide tandem. Sic de Ænothero gigante ex Durgia pago Sveviae orto Historia ferunt, notante Philippo Camerario in horris succisvis*, quod sub Karolo Magno militans hostes in modum scæni demetere, atq; in morem avicularum hasta veluti cuspidè fixos, humeris suspendere consueverit. Quin etiam de veteribus Promontori Deshelenæ incolis gigantibus narrat eadem Levis Appollonius †, quod virorum quatuor longitudinem ex-

quantés

* Cent. 1. c. 82

p. 414.

† lib. 1. de re-

bus Peruvian.

p. 19. col. 2.

quantas, dirum, atrox, in deos hominesq; superbum ac contumax hominum genus fuerint, ab egestate item, crudelitateq; immanes adeo, & truculenti, ut præter captas balanas, & aliam marinarum venationum prædam raptos accolas infatiandis faucibus devorarint.

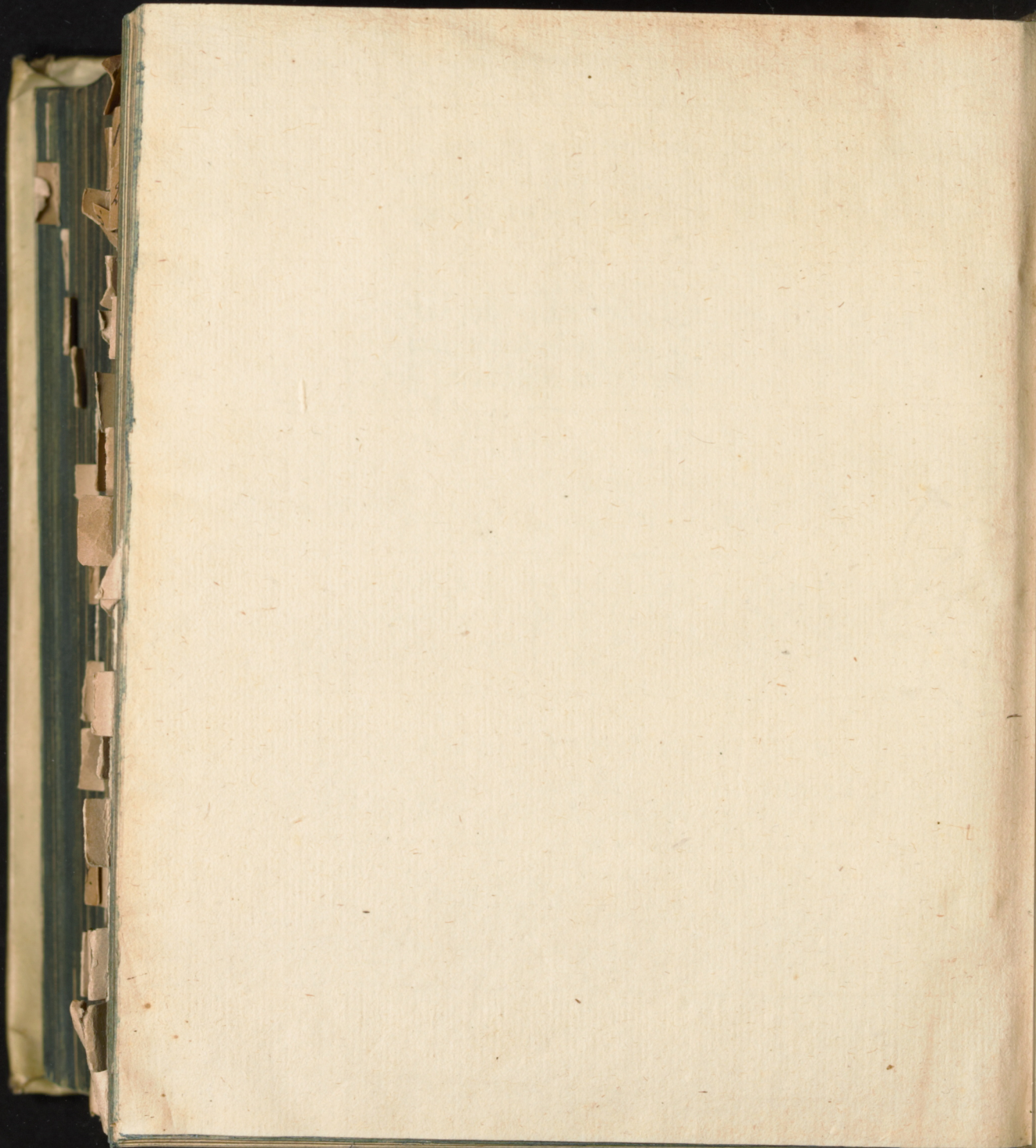
COGNATA sunt Regia magnitudinis homines, minime inter Gigantes numerandi, quidpe quibus decori magis, quam dedecori majuscula ista statura est. Nec enim Gigantes sunt censendi, nisi qui insigniter communem quantitatem excedunt hominum. Hujusmodi Regia, quam dixi, proceritate Heroas omnes fuisse, uno Tydeo excepto, apud Philostratum legitur*: Eapropter in Tragediis cothurno histriones utebantur, ut ejus accessione Heroum magnitudinem æquarent. Unde HEROAM vocavimus, cum eam supra tribueremus Adamo.

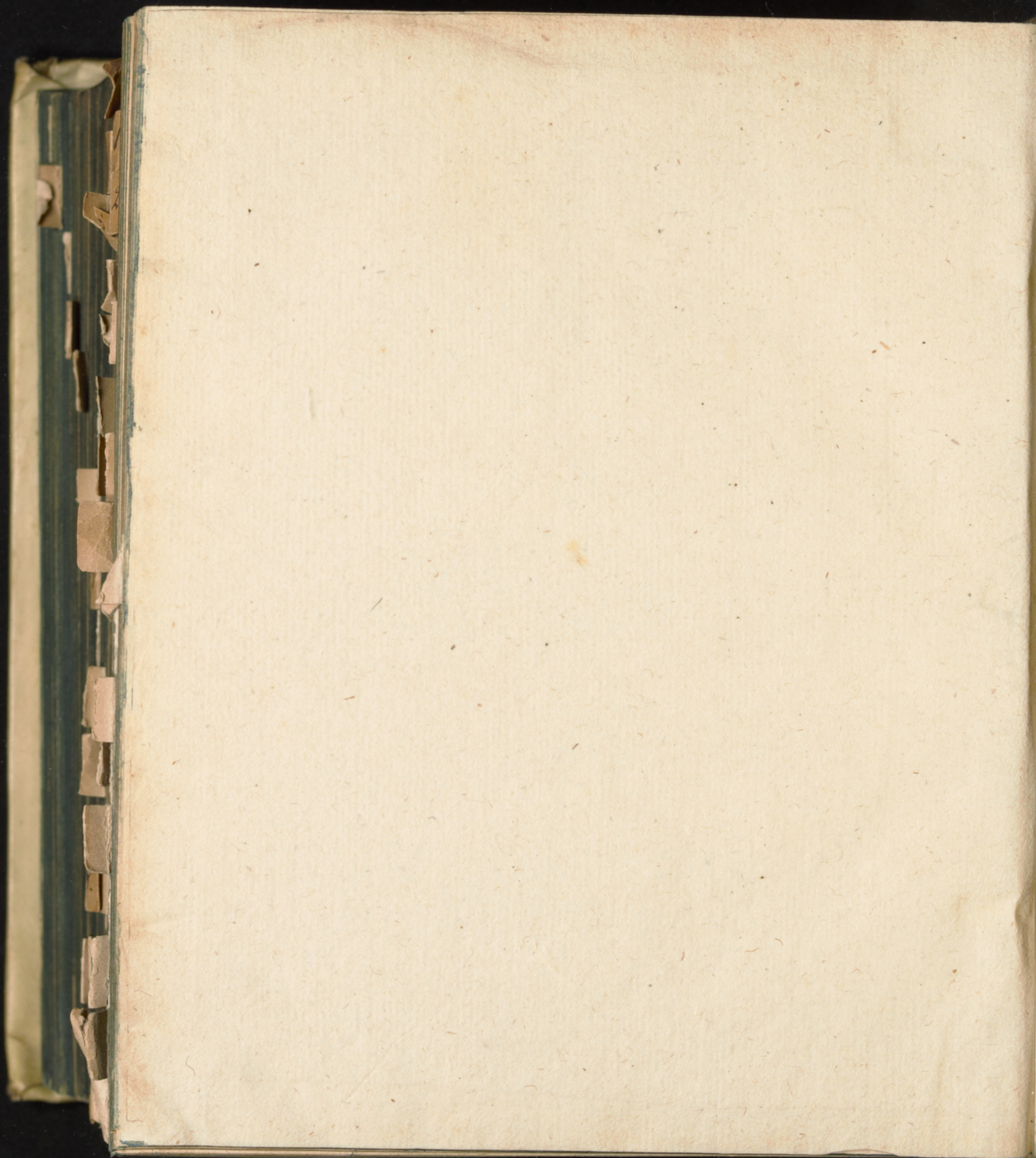
* vid. Scalig.
lib. 13. Poetic.

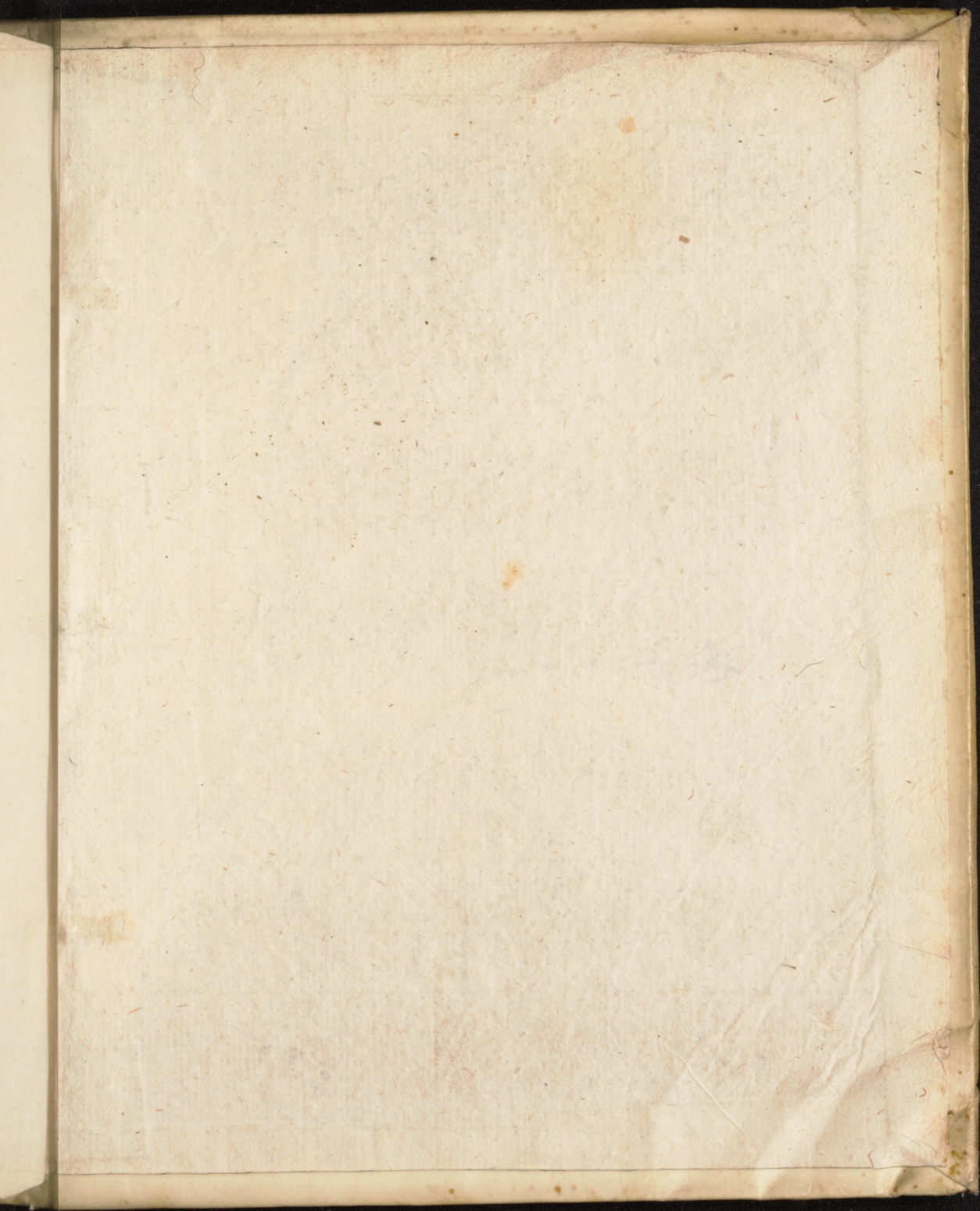
† lib. 19. noct.
Attic. c. 13.

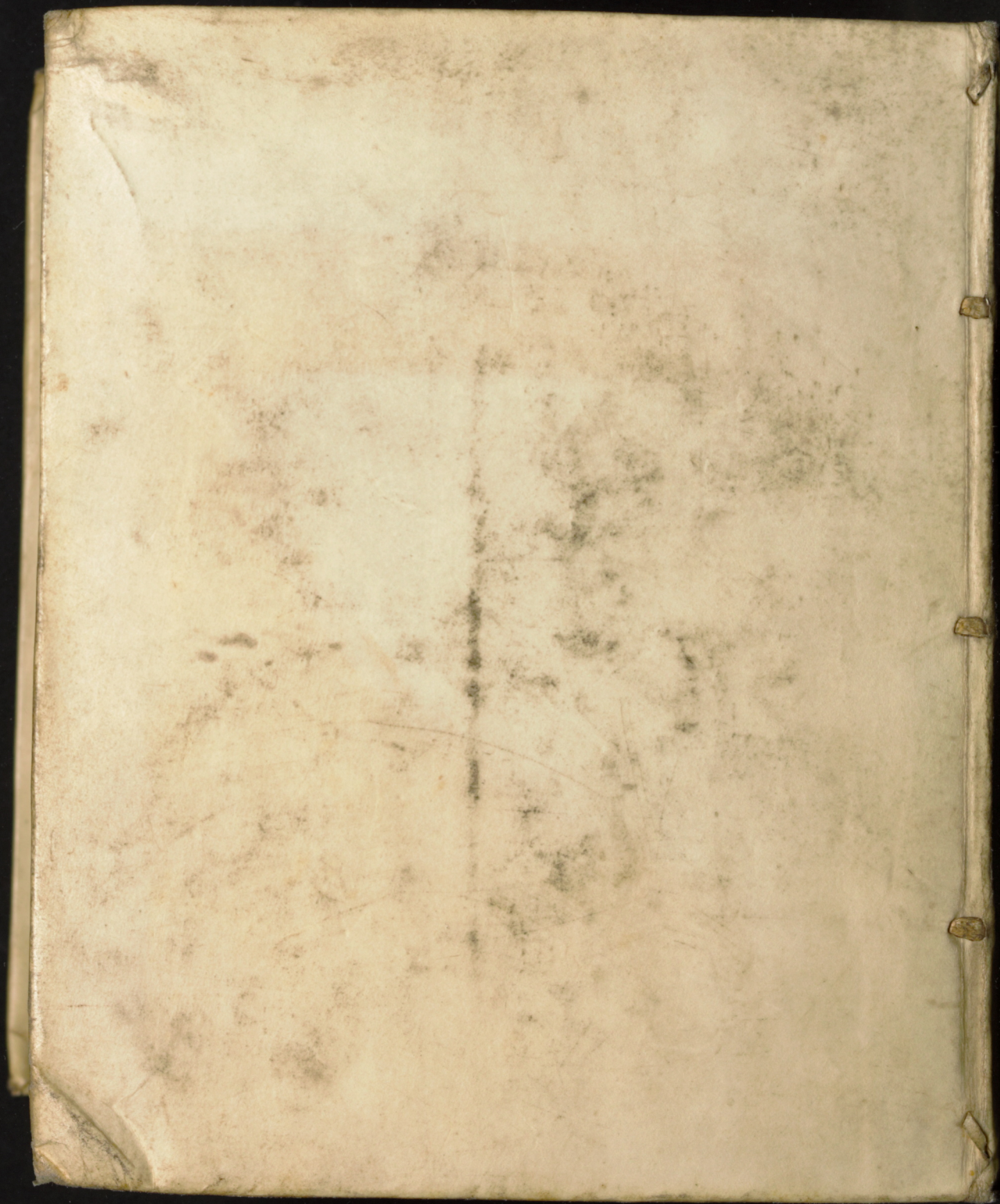
CONTRARIJ tandem Gigantibus sunt Pumliones, quos Græci *νάνες* dicebant docente Apollinari Sulpicio apud A. Gellium†, hoc est, brevi atq; humili corpore homines paulum supra terram exstantes. Quemadmodum enim illi quantitatis ratione peccant in excessu, ita isti in defectu; ut alio tempore ostendemus, peculiarem, Volente DOMINO, Diatribam Pygmæis daturum, si alteram pro Loco Dissertationem Amplissimus Philosophorum Ordo nobis concesserit. Interea præsentibus contentus, quicumq; nobis continget Lector, boni consules hæc minus accurate elaborata, quæ inter tot impedimenta haud rara Nundinarum diebus, sæpe animo a studiis alieno scripsimus, pene ut nosmet ipsos jam nostri pudeat. Multa poterat addi, quæ de industria omisimus: plura immutari; hoc tamen Typi negabant, quibus ut primum aliquid in schedas effusum, tradendum erat. Quod spero abunde conciliabit veniam. Nec enim differre diutius hunc laborem, aut transilire præscripta nobis spatia volumus, ne in illorum deveniamus censum, qui cum per multos dies magno molimine aliquid extuderunt, vitavisse potius reprehensionem, quam meruisse laudem videntur, quarum uti hanc non affectamus, ita nec illam extimescimus. Nunc autem nonnulla subjiciemus Corollaria, quæ Philosophorum statuta imperant. I. Relatio non statim importat Relationum unionem. II. Vi stuprata Castitatem retinet. III. Apella non est Judæorum Epitheton, quod Poësis probat. IV. Sphæra sceles Tironi concedenda.

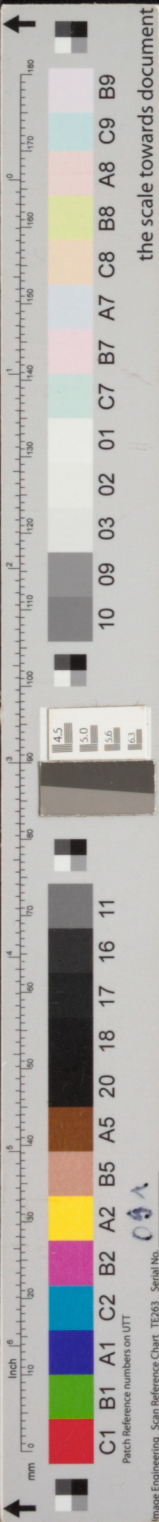
F I N I S.

the scale towards document

XXXIX.

ut et ex superiorib. testimonijs luc
et S. Sancti diuinitas probatur, et
tum Latinæ hymni et preces

XL.

in diuinitatem et maiestatem Spi-
ritus sancti, sed à Patre et Filio habe-

XLI.

et, vel generatione, sed processione.

XLII.

et illam uel ἀνθρώπων de diuinita-
te tamen διὰ τῶν quod aiunt, dif-

XLIII.

processio siue exitus alterius ab alte-
rius ad locum et personam efficit: hæc
indiuinam constituit, tamen in ea
t.

XLIII.

logi ad differentiam humanæ proces-
sionem appellarunt.

XLV.

et aperte persona S. Sancti à patre
Rogabo Patrem et alium paracle-
moneat uobiscum in æternum, Spiritu-

B

tum